

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра китайської філології

Кваліфікаційна робота магістра
з китайської філології
на тему:

**СТИЛІСТИЧНІ ТА СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТОНІМІЇ У
КИТАЙСЬКІЙ І УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ**

Студента групи Мжит52-22
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньої програми
Східна філологія: китайська мова і література,
переклад, методика навчання
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.065 Східні мови та літератури
(переклад включно),
перша – китайська

Крамаренка Артема Олександровича

Науковий керівник:

канд. філол. наук, доц. Малинюк І. В.

Допущений до захисту
«___»_____ 2023 року

Завідувач кафедри

(підпис) Любимова Ю. С.
(ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНТОНІМІЇ У КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	7
1.1.Актуалізація проблеми антонімії в європейській і східній наукових традиціях.....	7
1.2.Специфіка антонімії у китайській та українській мовах.....	27
Висновки до 1 розділу.....	32
РОЗДІЛ 2 МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНТОНІМІЇ У КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	34
2.1. Основні сучасні підходи у вивченні антонімії.....	34
2.2. Комплексна методика аналізу антонімії китайської та української мов.....	43
Висновки до 2 розділу.....	45
РОЗДІЛ 3 СТИЛІСТИЧНІ ТА СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТОНІМІЇ У КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ.....	47
3.1. Стилiстичні особливості антонімії у китайській та українській мовах	47
3.2. Структурні особливості антонімії у китайській та українській мовах	59
Висновки до 3 розділу.....	61
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	69
摘要.....	76

ВСТУП

Одним із суттєвих виявів системних зв'язків у мові є протиставлення її складових. Поняття завжди виникають парами. Кожне з них містить свою протилежність, що базується на різниці всередині одного й того ж явища (якості, властивості, стану, руху і т. д.).

Антонімічність виступає як особлива характеристика лексичного значення слів, як унікальне мовне відображення різниць і суперечностей в предметах і явищах об'єктивного світу. Розуміння цієї протилежності допомагає більш точно визначити значення слів, їх взаємозв'язки та місце в лексичній системі мови.

Антонімія вказує на відношення між словами, що полягає в протилежності їхніх значень. Це парадигматичне відношення виникає між словами, які вказують на протилежності в певних аспектах, таких як розмір, кількість, колір тощо. Концепція антонімії також відображає системність мовної структури та може бути корисною для розуміння того, як слова організовані у мові та як вони взаємодіють. Вивчення антонімії допомагає розкрити лексичні та семантичні аспекти мови, викликаючи різні аспекти її функціонування та виразності.

Актуальність роботи полягає в її спрямованості на вивчення явища антонімії у китайській та українській мовах. Китайська та українська мови мають свої унікальні особливості. Розробка нового підходу до вивчення стилістичних та структурних аспектів антонімії може допомогти глибше розуміти, як ці мови виражають протилежності та як це впливає на комунікацію та мовленнєвий вираз. Можливі аспекти дослідження включають вивчення використання антонімів у різних стилістиках, аналіз їхньої ролі в різних жанрах текстів, а також порівняння підходів до антонімії в китайській та українській лінгвістиці.

У мовознавстві є незначна кількість робіт, спеціально присвячених антонімії, і до сих пір ми не маємо повного уявлення про стилістичні та структурні особливості антонімії в обох мовах. Також відсутній досить чіткий

опис цих особливостей, що створює чималу складність при аналізі антонімії. Лінгвістична теорія в цілому в останні роки стає все більш орієнтованою на антонімію; увага вчених, які працюють у цьому напрямку, спрямовується на вивчення і моделювання антонімічних пар.

Антоніми – це слова, які мають протилежне значення, тобто вони вказують на протилежні поняття чи характеристики. Це поняття використовується в лінгвістиці для позначення слів, які виражають або протилежність за значенням, або протилежність за характеристиками.

Метою роботи є встановлення стилістичних та структурних особливостей антонімії у китайській та українській мовах.

Ця мета передбачає вирішення наступних **завдань**:

– критично проаналізувати наукову літературу і сформулювати теоретичні положення роботи для вивчення антонімії у китайській та українській лінгвістиках;

– уточнити основні засоби вираження антонімії у китайській та українській мовах;

– розробити комплексну методіку дослідження антонімії у китайській та українській мовах;

– виявити стилістичні та структурні особливості антонімії у китайській та українській мовах.

Об’єкт дослідження – явище антонімії у китайській та українській мовах.

Предмет дослідження – антонімічні пари китайської та української мов.

Матеріалом цього дослідження слугують антонімічні словники та роботи вітчизняних та китайських дослідників, які стосуються антонімії в цілому, а також у китайській та українській мовах. А саме “汉语反义词词典” 张庆云 та “Повний словник антонімів української мови” Л.М. Полюги.

Методи дослідження. Для дослідження цієї теми ми використали *описовий метод* для визначення теоретичних засад вивчення антонімії в цілому, а також у китайській та українській мовах; *метод суцільної вибірки*, що застосовувався під час пошуку потрібної інформації; *метод кількісного аналізу*,

який дав змогу зробити висновки, а також *граматичний аналіз*, для виявлення стилістичних та структурних особливостей антонімії у китайській та українській мовах.

Наукова новизна полягає у дослідженні і порівнянні стилістичних та структурних особливостей антонімії у китайській та українській мовах.

Теоретичне значення роботи полягає в збільшенні обсягу знань про антонімію в загальному, а також у китайській та українській мовах.

Практичне значення роботи виявляється у важливості подальших досліджень стилістичних та структурних особливостей китайської і української мов. Результати нашого аналізу можуть служити основою для розширення розуміння антонімії в цих мовах та виявлення їхніх унікальних лінгвістичних рис, а також можуть знайти застосування у викладанні навчальних дисциплін, таких як "Стилістика китайської мови", "Теоретична граматики китайської мови", "Лексикологія китайської мови", "Теоретична граматики української мови". Крім того, текст та основні висновки роботи можуть бути використані для створення методичних рекомендацій, підручників і навчальних посібників.

Апробація результатів дослідження. Міжнародна науково-практична відеоконференція "Ad orbem per linguas. До світу через мови" (Київський національний лінгвістичний університет, 18.05.2023).

Структура. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме та списку використаної літератури. Обсяг роботи становить 78 сторінок.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет, методи, матеріали дослідження, окреслено наукову і практичну новизну одержаних результатів, указано форму їхньої апробації та структуру роботи.

У **першому розділі** критично узагальнено основні теоретичні положення вивчення антонімії у сучасній лінгвістиці. Досліджено актуалізацію антонімії у європейській та східній наукових традиціях і засоби вираження антонімії у китайській та українській мовах; систематизовано отримані результати для подальшого їх використання в навчальних цілях.

У **другому розділі** описано основні сучасні підходи у вивченні антонімії у китайській та українській мовах; розроблено комплексну методику аналізу антонімії в обох мовах.

У **третьому розділі** виявлено та проаналізовано стилістичні та структурні особливості антонімії у китайській та українській мовах.

У **висновках** підсумовано результати проведеного дослідження й окреслено перспективи подальших наукових розвідок в рамках цього питання.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНТОНІМІЇ У КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

1.1. Актуалізація проблеми антонімії в європейській і східній наукових традиціях

Антонімія була в центрі уваги як українських (Н. М. Бобух (2009, 2007), Н. В. Векуа (2006), Л. А. Лисиченко (1977), Л. М. Полюга (2007, 1999), О. О. Тараненко (2004) та ін.), так і китайських мовознавців (Гао Цін-ци (2011), Сунь Лян-мін (2007), Вей Цзянь-гун (1978)). Ці науковці дослідили різні аспекти антонімії. Це підкреслює актуальність і необхідність подальших досліджень у галузі антонімії. Той факт, що проблеми комплексного аналізу антонімії привертають увагу багатьох мовознавців, свідчить про зростаючий інтерес до цього лінгвістичного явища.

Важливість лексичної семантики і роль антонімії в ній відображає основні тенденції в сучасному мовознавстві. Лексична семантика виступає ключовим напрямком досліджень, оскільки вона дозволяє докладно вивчати значення та відносини між мовними одиницями. Складна природа антонімії об'єднує як абсолютну протилежність значень, так і тісні семантичні зближення. Зазначається, що дослідники часто визначають межі протилежності слів за допомогою інтуїції, а не чітко визначених норм, вказує на неоднозначність та гнучкість в розумінні антонімії. Розкриття теоретичних засад антонімії є важливим завданням для глибшого розуміння цього лінгвістичного явища, його ролі в мисленні та мовленні. Продовження досліджень у цьому напрямку відіграє ключову роль у розвитку сучасної мовознавчої науки.

Розуміння категорії протилежності грає ключову роль у вивченні антонімії. При аналізі антонімічних відносин важливо розглядати поняття протилежності, яке може виявлятися на різних рівнях - від семантики окремих слів до більш загальних концептуальних аспектів мислення. Щодо різниці між протилежністю і протиставленням, це справжнє ключове уточнення. Зокрема,

визначення чіткої межі між цими поняттями допомагає у визначенні і розумінні антонімії. Злиття цих термінів може призвести до широкої інтерпретації антонімії, яка не завжди відображає її сутність. Таким чином, вивчення специфіки протилежності стає ключовим аспектом для розуміння антонімії в різних контекстах та в різних мовах. Для цього дослідження важливо оглянути різноманітні підходи до розуміння категорії протилежності, щоб отримати повніше уявлення про різноманітні аспекти цього явища.

Уточнюючи це деякою конкретикою, можна додати, що протилежність може виявлятися в різних аспектах: це може бути протиставлення за коліром, за характером, за функціональністю і т. д. Розглядання самого протиставлення, що базується на протилежності, допомагає розкрити глибинні зв'язки та відмінності між поняттями та об'єктами, що порівнюються, і розуміти природу їхнього семантичного відношення.

Антоніми виникають внаслідок спостереження за протилежностями у реальному світі та взаємодіях між людьми. Це підкреслює, як мова відображає та взаємодіє з відчуттями, думками та досвідом індивідів. Важливо також відзначити, що антонімія представляє собою не лише мовне, а й когнітивне явище, що базується на концепціях мислення. Це взаємодія між процесами мислення та мовою, яка формує різноманітні семантичні відносини.

Визначення антонімів взагалі зосереджено на їхній семантичній протилежності та їхньому розташуванні в семантичних полях. Давайте розглянемо деякі ключові поняття, пов'язані із визначенням антонімів:

1) протилежність семантики: антоніми визначаються через їхню здатність протиставлятися за семантичним змістом. Це означає, що слова в антонімічних парах мають протилежні, контрастні значення;

2) спільна семантична ознака: антоніми мають спільну семантичну ознаку, яка є загальною та вагомою для їхнього значення. Наприклад, у парі "великий – малий" спільною ознакою є розмір;

3) антоніми розглядаються як слова, що знаходяться на крайніх точках відповідного семантичного поля, що означає, що вони представляють екстремальні або протилежні варіації деякої семантичної ознаки.

Приклад "добро – зло" ілюструє ці концепції, де слова у парі мають протилежні значення (добро і зло), спільну семантичну ознаку (емоційне відношення), і розташовані на протилежних полюсах семантичного поля. Це допомагає створити ефективну протиставленість у мовленні та розглядається як важливий аспект семантичної структури слів у мові.

Антоніми можуть не тільки включати окремі слова, але також і стійкі словосполучення або фрази. Такі стійкі словосполучення, як і окремі слова, можуть мати максимально протилежні значення та тісно пов'язані за семантичною спільністю.

Основні риси антонімів, які ви відзначили:

1) протилежність значень: антоніми мають протилежні або контрастні значення. Це важливий аспект, що визначає їхню семантичну природу;

2) семантична спільність: якщо це стосується стійких словосполучень, то вони повинні бути тісно пов'язані за семантичною спільністю, вони мають спільну основну ідею або концепцію, але виражену в протилежних аспектах;

3) антонімічне заперечення в опозиції: антоніми часто виражаються через антонімічне заперечення, тобто вони вказують на протилежність один одного. Наприклад, "світлий" та "тьмянний" виражають протилежність за допомогою антонімічного заперечення.

Всі ці аспекти сприяють ясному розумінню та визначенню антонімів у мові та літературі, де вони використовуються для створення контрасту, ефекту та виразності.

Багатьох лінгвістів завжди цікавило питання класифікації антонімів залежно від характеру їхнього протиставлення. У даному дослідженні ми використовуємо традиційний підхід до класифікації, який враховує градацію, напрямок та відповідність лексеми денотату. У межах цієї класифікації виділяються наступні категорії:

1) градуальні антоніми, які належать до найширшого класу, вказують на два абсолютно протилежні аспекти певного загального поняття, вимірюваного за ступенем або мірою виявлення. Таке загальне поняття характеризується можливістю поетапного зростання або зменшення, і відповідні антоніми не охоплюють його в повній мірі;

2) комплементарні антоніми вказують на два взаємодоповнюючі аспекти певного загального поняття, які разом утворюють це загальне поняття, і вони не мають проміжних ступенів;

3) векторні антоніми. Цей тип антонімії особливо часто виявляється серед дієслів, які описують рух, стан або взаємодію. Наприклад, у парах векторних антонімів, таких як "сидіти – стояти", "заходити – виходити", "співати – танцювати", слова в кожній парі вказують на протилежні дії або стани. Вони відображають різницю у напрямі, орієнтації чи руху. Також до векторних антонімів відносяться антоніми-конверсиви, які вказують на протилежно спрямовані, але взаємодіючі дії або відношення в одній ситуації, наприклад, "купувати – продавати", "складати – приймати (екзамен)", "уже – ще". Це різноманіття антонімів розширює можливості мовлення, дозволяючи точніше виражати різноманітні ситуації та взаємодії;

4) координатні антоніми описують як слова, які вказують на протилежні точки у просторовому або часовому вимірі та створюють опозиції, визначаючи положення, напрямок або час подій. Також вдало відзначено тематичне наближення до векторних антонімів та структурну схожість із градуальними антонімами за можливістю наявності проміжного члена між полюсами.

Окрім різниці у значеннях, антоніми різняться ще за деякими аспектами:

а) у граматичній характеристиці: вказано різниці в граматичних характеристиках антонімів, таких як "твое – моє" (належність до різних частин мови), категорії наявності/відсутності, погоджуватися на щось – відмовлятися від чогось. Це важливі аспекти, які впливають на граматичну правильність використання антонімів у реченнях;

б) у лексичній сполучуваності: зазначено, як антоніми можуть поєднуватися у різних лексичних контекстах. Це свідчить про їхню різноманітність та універсальність в різних мовних ситуаціях;

в) у частотності вживання та широті функціонування: звертається увага на різниці в частоті вживання та широті функціонування антонімів. Це показує, як вони можуть бути активно використані в різних контекстах та ситуаціях;

г) в порядку слів: виділено важливість порядку слів при вживанні антонімів, де перший зазвичай вказує на більший, позитивний полюс. Це свідчить про важливість порозуміння контексту та важливості полюсу, що вважається важливішим або помітнішим;

г) у різній семантичній і словотвірній активності (продуктивності): вказано на різноманіття у семантичній і словотвірній активності антонімів. Це може відображати їхню гнучкість та здатність виражати різноманітні аспекти семантики.

Було встановлено, що антоніми, подібно до синонімів, тісно пов'язані з полісемією. Також важливо враховувати, що антоніми можуть мати не тільки протилежні, але й контрастні відтінки значень. Деякі антоніми можуть вказувати на зворотний аспект того ж самого явища, тоді як інші можуть вказувати на аспект зовсім іншого явища. Велике значення має контекст та спосіб вживання слів в різних ситуаціях. У переносному значенні слова можуть взаємодіяти з іншими словами так, що вони набувають антонімічних відтінків в конкретних контекстах.

Антоніми, як важлива складова лексики, взаємодіють не лише з семантикою слова, яке може мати кілька значень, але й з лексичною синонімією. Загалом вважається, що взаємодія антонімів і синонімів особливо виражена, коли члени одного ряду синонімів вступають в антонімічні відносини з одним або всіма словами іншого ряду. Оскільки як синонімія, так і антонімія тісно пов'язані з багатозначністю, то полісемія, синонімія і антонімія утворюють складну систему взаємозалежностей.

Лексичні протилежності можуть також комбінуватися в синтаксичні конструкції для створення художніх засобів, серед найпоширеніших яких варто відзначити оксюморон та антитезу. Оксюморон базується на поєднанні слів або словосполучень, значення яких взаємно виключають одне одне, створюючи ефект смислового парадоксу.

Антитеза представляє собою стилістичний прийом, який полягає в порівнянні протилежних думок або образів для підсилення враження. Використання антонімів у літературі та художній мові може бути дуже ефективним засобом передачі складності, внутрішніх суперечностей та глибоких аспектів описуваного об'єкта чи явища.

Автори вдаються до цього художнього засобу для того, щоб збагатити мову, надати тексту емоційну інтенсивність та виразність. Використання антонімів дозволяє створювати контраст та протиставлення, що допомагає в передачі внутрішніх конфліктів, розділених емоцій або непевності.

Це також може допомагати читачеві краще розуміти та відчувати глибину того, що описується. Наприклад, використання антонімів може відтворити внутрішній бій персонажа, його душевні турбуленції або розрив між протилежними почуттями. Такий художній прийом робить текст більш насиченим і глибоким, дозволяючи читачеві зануритися відчуття і думки персонажів чи самого автора.

Під час активності, спрямованої на отримання знань, людина уявно порівнює об'єкти, їх властивості, процеси та події навколишнього світу. Вона зіставляє їх, щоб виділити протилежності, які є максимально віддаленими одне від одного у просторових, часових та інших відносинах. Об'єктивний світ, який розчленовується в свідомості особи на пари полярних понять, виражається у лексичних одиницях із контрастною семантикою – антонімах.

Можна сказати, що протилежності представляють собою взаємопов'язані аспекти єдиного, які одночасно формують і виключають один одного, перебуваючи у стані єдності та протиставлення.

За думкою пані Н. С. Голікової, протиставлення понять, яке виражається лінгвальними знаками - морфемами, словами (лексемами), фразеологізмами (поліномами), синтаксичними конструкціями, відображає складний мислительський процес людини, яка віддавна усвідомлює системну полярність багатьох фактів оточуючого світу (Голікова, 2014, с. 97).

Імовірно, тому поняття антонімії спочатку було обґрунтоване в межах філософії, що стало ефективним інструментом для розуміння та визначення понять протилежностей (не лише в мові, але й у світі).

Давньогрецькі філософи, такі як Геракліт, Аристотель, Платон та інші, розглядали поняття протилежностей. Вони вважали, що протилежності виявляють глибинні конфлікти буття та пізнання, які проявляються в філософському теоретичному мисленні.

Наприклад, Геракліт відзначив, що одне і те ж може бути одночасно різним і навіть протилежним. Він прикладав це до природних явищ, таких як морська вода, яка може бути і чистою, і брудною (Ефеський, 1910, с. 65).

Він вказував, що істотна зміна полягає у зміні на протилежне (холодне може стати гарячим, а тепле - вистигнути), одна протилежність виявляє цінність іншої (хвороба робить здоров'я солодким, а добро набуває цінності на тлі зла), а суперечливість об'єднує протилежності (Ефеський, 1910, с. 67).

Проте Платон стверджував, що конкретна річ не може одночасно мати суперечливі властивості у одному й тому ж самому відношенні: "неможливо бути і не бути одним і тим самим часом" (Платон, 1970, с. 31).

Аристотель вивчав природу, логіку та метафізику, і його праці є одними з фундаментальних текстів у філософії західного світу.

За його твердженням, протилежності мають певний логічний порядок і можуть існувати тільки у певних відношеннях.

Він дійсно відзначав, що протилежності можуть бути:

1) в одному роді: якщо вони належать до одного і того ж роду, то вони можуть існувати в одному об'єкті чи явищі, але в різних відношеннях чи аспектах;

2) в різних родах: протилежності можуть існувати в різних родах, наприклад, між різними видами явищ чи предметів;

3) самі до себе: Аристотель також розглядав можливість існування протилежностей самими до себе, як внутрішні аспекти одного об'єкта чи явища. Ці ідеї мають значення в контексті його теорії категорій та метафізики, і вони відображають підходи до розуміння відношень між протилежностями в реальному світі.

I. Кант, зосереджуючи увагу на характерних суперечностях, що виникають у спробах розуміння принципів будови світу, суті людського існування та унікального місця людей у світі, висунув тезу, що при синтезі різних підходів до вирішення цих проблем розум стикається з драматичним протистоянням позицій. Такі суперечності філософ назвав антиноміями, а вчення про них - антитетикою (Кант, 1994). Пізніше, в теоретичній системі Г. Гегеля, діалектика протилежностей була розглянута як складна, розгалужена та багатогранна доктрина (Гегель, 1972, с. 46).

Фрідріх Шеллінг, німецький філософ і природознавець, був важливою постаттю в розвитку ідеї про взаємодію протилежностей у природі. Він вважав, що основна протилежність між об'єктом і суб'єктом є ключовою для розуміння всіх інших протилежностей у природі. Шеллінг вважав полярність магнітів як пример протилежностей, які є одночасно пов'язаними і взаємно протилежними. Його концепція полярності і взаємодії протилежностей розглядалася як універсальний принцип, який охоплює як фізичні, так і метафізичні аспекти природи. Цей принцип поділу на протилежності застосовувався Шеллінгом для аналізу різних явищ, включаючи електродинаміку, властивості речовин, класифікацію органічного життя та інші області. Його ідеї мали великий вплив на філософію, науку і розвиток динамічних систем у природі.

Дійсно, можна виділити дві основні тенденції в поглядах філософів щодо суперечностей: позитивне ставлення і відхід від їх визнання.

Позитивне ставлення до суперечностей:

Геракліт: Він вважав, що все в світі є в процесі зміни, і суперечності є основою цього процесу. Його відомий вислів "Все тікає і ніщо не залишається" підкреслює постійну зміну і суперечливість природи.

Георг Гегель: Гегель вважав, що суперечності є важливим елементом діалектичного процесу розвитку і пізнання. Він розглядав протиріччя як рушійну силу для розвитку і процесу засвоєння істини.

Не визнавали суперечностей:

Інші філософи, які відкидали або обходили питання про суперечності, можуть включати представників формалізму чи раціоналізму, які намагалися створити системи, позбавлені внутрішніх суперечностей.

Ці позиції стосуються до різних підходів до філософії та розуміння природи світу. Вони визначали, наскільки філософи підкреслювали чи відкидали суперечності як основний елемент вивчення світу та розвитку знань.

Погляд на протилежності і їхню постійну боротьбу та взаємодію відображає філософські концепції, які часто асоціюються з філософією Геракліта. Закон підкреслює, що взаємодія протилежностей є необхідною для розвитку та функціонування всього у світі. Цей принцип може бути викладений як "все тікає і ніщо не залишається", що вказує на постійний рух і зміну, що впливає з боротьби протилежностей.

Взаємодія протилежностей також може бути розглянута як основа для виникнення антонімів. Мовні антоніми часто відображають суперечливі аспекти та протилежності у значенні слів.

Це може бути відображено в реальних взаємодіях і протиріччях, які існують у світі. Такий філософський підхід сприяє глибокому розумінню та тлумаченню протилежностей як необхідної складової реальності, включаючи як фізичний світ, так і мову.

В психології і когнітивній науці також визнається важливість розуміння протилежностей та їх інтеграції у мисленнево-мовленнєвій діяльності особистості. Цей аспект вивчається в рамках понять, таких як когнітивні конфлікти, розвиток когнітивних структур та психологічна гнучкість.

Когнітивні конфлікти: сприйняття протилежностей може породжувати когнітивні конфлікти в мозку. Коли особистість стикається з інформацією, що суперечить її попереднім уявленням, це може викликати конфлікт у мисленні та сприйнятті світу.

Розвиток когнітивних структур: розуміння протилежностей сприяє розвитку когнітивних структур в мозку. Цей процес важливий для адаптації до нових ситуацій, вирішення проблем та узагальнення знань.

Психологічна гнучкість: Здатність інтегрувати протилежності може бути пов'язана із психологічною гнучкістю, яка є важливою для адаптації до змін у навколишньому середовищі та розвитку творчого мислення.

В психології також вивчаються поняття, подібні до антонімів, такі як когнітивні дисонанси, які виникають, коли існуючі уявлення або переконання суперечать одне одному. Вирішення таких дисонансів може вимагати перегляду та інтеграції протилежностей в мисленні особистості.

Карл Густав Юнг вніс вагомий внесок у розвиток психології, зокрема в глибинну психологію. Юнг визнавав важливість внутрішніх протилежностей та їхнього впливу на психічне здоров'я та розвиток особистості. Він вводив терміни, такі як "архетипи" та "аніма/анімус", щоб описати колективні аспекти підсвідомості, які можуть бути у протиріччі з особистими свідомими уявленнями. Важливим було те, що Юнг вважав, що вирішення цих протилежностей та конфліктів не може бути повністю завершеним, але може бути сталим процесом усвідомлення і самопізнання.

Цей процес є важливим для досягнення повної свідомості та гармонії особистості. З точки зору Юнга, внутрішні протилежності можуть бути побудовані в архетипічній формі і виникати як підсвідомі образи, які взаємодіють та впливають на свідоме мислення і поведінку. Усвідомлення цих протилежностей дозволяє особі краще розуміти себе і працювати над власним розвитком. (Юнг, 1939 р., с. 253).

Погляди Шарля Баллі вказують на те, як природно інтегровані абстрактні поняття в свідомості людини і як вони сприймаються у парах антонімів.

Ключовий аспект у його поглядах полягає в тому, що він розглядає антонімічні відносини як вияв вродженого нахилу розуму людини. За його думкою, абстрактні поняття завжди вплетені в пари, і кожне слово в такій парі завжди асоціюється з іншим.

Це, за Баллі, вказує на те, що у свідомості мовця існують внутрішні зв'язки між словами, які сприяють розумінню та сприйняттю мови.

Також важливо відзначити, що Шарль Баллі наголошував на легкості, з якою свідомість може викликати логічний антонім.

Це може свідчити про те, що мовець, використовуючи антонімічні відносини, може швидко і ефективно маніпулювати та сприймати різні аспекти значень слів.

Отже, погляди Ш. Баллі вносять важливий внесок у розуміння природи мови та її ролі в мисленні та сприйнятті світу (Баллі, 1961, с. 139).

Його погляди дозволяють нам розуміти, як протилежні значення слів можуть виникати та функціонувати в мовленні на основі інтуїтивного сприйняття та досвіду.

Інтуїція і досвід: Ш. Баллі вказує на те, що антоніми виникають на основі інтуїції та утворення протилежностей у свідомості. Це може бути пов'язано з природною здатністю людського розуму розпізнавати протилежності та створювати асоціації між протилежними поняттями.

Антоніми як частина значення: Баллі наголошує, що антонім абстрактного слова є частиною його значення. Це може свідчити про те, що в мовленні інтуїтивно виникають протилежні аспекти значень, які надають слову більш повне та контекстуалізоване значення.

Ці погляди відображають на те, як мовний досвід та інтуїція взаємодіють, сприяючи формуванню антонімів у свідомості. Вони підкреслюють роль внутрішнього відчуття та спонтанного процесу у створенні і розумінні мовних антонімів (Баллі, 1961, с. 139).

Семантичні відношення допомагають організувати значення слів та сприяють розумінню структури мови.

Антонімія — це семантичне відношення, в якому слова мають протилежне значення. Це важливий елемент в мовленні, оскільки відображає протилежності та контраст у мовному виразі. Зауважте, що антонімічні відношення можуть виникати не тільки на рівні слів, але і на рівні фраз чи концепцій.

Твердження Лайонса (1968) про те, що люди мають тенденцію думати протилежно, підтримує ідею, що антоніми відображають не лише мовні відносини, але і особливості сприйняття світу. Мова, як інструмент вираження думок, віддзеркалює та організовує спосіб, яким люди усвідомлюють та взаємодіють з оточуючим світом.

Вивчення антонімії та інших семантичних відношень допомагає лінгвістам розуміти структуру мови та пізнання природи людського мислення через вивчення мови.

Антонімія грає важливу роль у мовленні і літературі, призводячи до створення різноманітних ефектів і виразності в текстах. Ось кілька аспектів, які вказують на важливість антонімії:

1) ефекти виразності в мовленні: використання антонімічних пар додає виразності і контрасту мовленню. Це дозволяє авторам створювати насичені та емоційно заряджені висловлювання;

2) риторичний ефект в прислів'ях та ідіомах: багато прислів'їв та ідіом містять антонімічні відношення, що робить їх більш запам'ятовуваними та інтригуючими;

3) фігури мови, такі як оксюморон, антитеза та іронія: антонімія є ключовою у створенні таких літературних фігур як оксюморон (сполучення протилежних понять, наприклад, "гірке солодке"), антитеза (протиставлення ідей у близьких частинах висловлення) та іронія;

4) створення контрастів: використання антонімічних слів допомагає вирізняти та виділяти контраст між концепціями, що робить мовлення більш насиченим і виразним.

Антонімія виявляється у різних аспектах мовлення, допомагаючи виражати суперечності, порівняння та контраст, що важливо для розностороннього та ефективного вираження думок у мові та літературі.

Як зазначає Джексон (1988), що антонімія займає друге місце (лише після синонімії) за частотою серед різноманітних семантичних відношень, що використовуються в визначеннях словників.

Беручи до уваги вищезазначені фактори, Лайонс класифікує опозицію на три категорії: антонімія комплементарності та конверсії в «Семантиці» (1977) і «Вступ до теоретичної лінгвістики» (1968). Ліон антонімами вважає градуйовані і протилежні за значенням слова. Круз (1986) погоджується з теорією Лайонса у своєму дослідженні. Таким чином, термін «антонім» стосується лише набору градуючих протилежностей, які здебільшого є прикметниками.

Антоніми відображають одну відмінну семантичну ознаку: полярну протилежність. Однак у нашому повсякденному житті слова, як чоловік/жінка, мертвий/живий, чоловік/дружина також розглядаються як антонімічні пари, оскільки ці слова також протилежні за значенням. Таким чином, інші дві категорії, комплементарність і протилежність, включені в поле антонімії лише в дуже широкому сенсі. Загалом існує два критерії визначення антонімії: семантичний і лексичний. Майже всі усталені антоніми мають синоніми, які не можуть скласти антонімічні пари.

Хоча і антонімія, і синонімія пов'язують слова разом у лексиконі, деякі вчені стверджують, що антонімія і синонімія абсолютно різні.

Кажуть, що в той час як синонімія — це «відношення між лексичними поняттями», антонімія — це «відношення між словами, а не поняттями». Джастесон і Кац (1991) також називають антонімію лексичним відношенням, «специфічним для слова, а не поняття».

По суті, визначення антонімії має бути як лексичним, так і семантичним. Антоніми повинні мати «протилежність значення», але вони також повинні мати міцну, усталену лексичні стосунки один з одним (Джексон, 1988).

Лексикограф Еган (1968) дає досить задовільне визначення «антонімії» на основі свого розуміння природи антонімії: «Антонім — це слово, що протилежне за значенням іншому слову; воно однакове за широтою або діапазоном застосування, тобто заперечує або зводить нанівець кожен окремий його наслідок».

Це визначення чітко показує, що робить два слова антонімами. Пари антонімів однакові за широтою чи діапазоном застосування, але протилежні за значенням.

І слова, які відрізняються за значенням, можуть не бути антонімами, оскільки вони можуть відрізнитися за широтою або діапазоном. Таким чином, ми можемо зробити висновок, що визначення антонімії може бути кращим, якщо використовуються в реальних випадках, ніж теорії та визначення антонімії, про які згадувалося вище.

Загалом існує три типи смислових відношень, тобто відношення тотожності, відношення протилежності та відношення інклюзивності. Антонімія - це назва відношення протилежності. І є три основних типи антонімії, тобто градуальні антоніми, векторні антоніми та комплементарні антоніми (Hu, 2001, стор.164-168).

Градуальна антонімія є найпоширенішим типом антонімії. Такі антонімічні пари, як гарячий/холодний, великий/маленький і високий/низький – усі належать до цих антонімів. Ми можемо виявити, що це в основному прикметники.

Ступінь антонімії має три характеристики: по-перше, як впливає з назви, вони градуйовані, тобто члени пари відрізняються за ступенем; по-друге, антоніми такого роду оцінюються за різними нормами (Hu, 2001, стор. 164).

Що стосується першої характеристики, то це також означає, що якщо ви заперечуєте одне, ви не обов'язково стверджуєте інше. Антонімічні пари можуть мати ступені порівняння. Наприклад, «добре» і «погано», обидва ці два слова мають порівняльний і вищий ступені: «кращий»/«найкращий» і «гірший»/«найгірший».

Тому бути поганим – це не обов'язково погано; і бути непоганим не обов'язково добре.

Подивіться на інші приклади, між двома крайніми значеннями розміру «великий» і «маленький» є ступінь, який «середній»; між двома крайніми значеннями температури «гаряче» і «холодне» є слово «тепло».

З наведеної вище інформації ми бачимо, що градуйовані антоніми відрізняються за ступенем.

Подивіться на другу характеристику, це означає, що немає абсолютного критерію, за яким ми говоримо об'єкт як «великий» і інший – «маленький». Критерій відносний, але не абсолютний. Тому антоніми такого роду градуються за різними нормами.

Комплементарні антоніми. До цього типу належать такі антоніми, як пробуджений/сплячий, одружений/незаміжня, успішно/неуспішно, живий/мертвий і чоловік/жінка.

Ці антоніми також мають дві характеристики: по-перше, вони повністю поділяють усе семантичне поле; по-друге, норма у цьому типі є абсолютною; (Нц, 2001).

Що стосується першої характеристики, то на відміну від градуйованих антонімів, комплементарні антоніми мають спільне семантичне поле.

Але між двома комплементарними антонімами немає проміжної основи. Пара комплементарних антонімів полягає в тому, що між ними вони вичерпно поділяють деяку концептуальну область на дві взаємно ексклюзивні ланки, так що те, що не потрапить в одну з ланок, обов'язково потрапить в іншу.

Члени антонімічної пари такого роду є комплементарними один одному. Наприклад, «Він більше жіночий, ніж чоловічий». Насправді він самець, а не жінка. Він чоловік, але він ближче до стану жінки.

Заперечення чоловічого є ствердження жіночого і ствердження жіночого є запереченням чоловічого. Вони не мають порівняльного і найвищого ступенів порівняння. І вони не мають проміжного ступеня між цими двома словами антонімічної пари.

Друга характеристика полягає в тому, що норма в цьому типі антонімії є абсолютною, тобто норма є однаковою, коли вона використовується для всіх речей, до яких він застосований.

Векторна антонімія. Такі антонімічні пари, як чоловік/дружина, лікар/пацієнт, учитель/студент, купити/продати, вище/нижче та роботодавець/працівник всі є зворотною антонімією. Вони показують зворотний зв'язок.

Це також відомо як реляційні протилежності. Еган (1968) описує ці антонімічні пари як пари слів, які включають такий зв'язок, що одне з них не може використовувати, не пропонуючи іншого.

Тому ми бачимо, що існує величезна різниця між зворотною антонімією та іншими двома підтипами антонімії, тобто один має передбачати інший щодо двох членів, які беруть участь у антонімічній парі.

Взаємодія антонімії з логічною категорією несумісності та посилання на погляди Геракліта та Г. Гегеля привносить цікавий вимір до розуміння протилежностей. Давайте розглянемо деякі ключові аспекти цих поглядів:

Протилежності та Єдність протилежностей Геракліта: Геракліт вважав, що протилежності взаємодіють і єдині у своїй тотожності. Він висловлював ідею, що усе має свою протилежність, і ці протилежності є взаємопов'язаними та взаємозалежними. Така взаємодія створює рух і зміну.

Протиріччя у визначенні Г. Гегеля: Гегель поглядав на протилежності як вираження протиріччя, що виникає взаємодією протилежних сторін в розвитку. Він підкреслював, що протиріччя є рушійною силою, яка призводить до розвитку і є необхідною для формування нових стадій у розвитку реальності (Гегель, 1972, с. 46).

Несумісність та суперечливість понять: Згадувана вами категорія несумісності понять може стосуватися ідеї суперечливості, яка може виникнути між поняттями або ідеями, що взаємодіють в контексті протилежностей.

Такий філософський підхід дозволяє розглядати антонімію не лише на рівні мови та слів, але і як явище, що відображає фундаментальні аспекти взаємодії та розвитку у світі.

Підхід до розрізнення між протилежністю та суперечливістю у поняттях є важливим в контексті антонімії та логічних відносин. Давайте докладніше розглянемо ці дві ознаки:

1) протилежність з ознаками, протилежними запереченому поняттю: це важливий аспект у розумінні протилежності. Коли протилежні поняття не лише заперечують одне одне, а й містять ознаки, які є протилежними тим, що містяться у змісті запереченого поняття, це робить протилежність більш комплексною і багатогранною;

2) перехідні поняття між протилежними поняттями: існування перехідних понять, які відображають різноманітність однієї протиставності, також додає глибину і різноманітність взаємин між поняттями. Це може означати, що протилежність не обов'язково є абсолютною, а може мати градації або ступені відносності.

Ці аспекти допомагають уникнути однозначності та враховують складність взаємодії понять у мові та мисленні. Вони підкреслюють, що протилежність може бути динамічною та контекстуальною, а не просто статичним взаємовиключенням.

Розглядання антонімії в тому чи іншому аспекті може залежати від наукового підходу та контексту дослідження. Різні дисципліни та автори можуть використовувати різні терміни та концепції відповідно до своїх особливостей та завдань.

У філософії, наприклад, може виникати бажання розглядати антоніми як вираз протилежності, яка виходить з принципу єдності протилежностей або ідеї, що протиріччя сприяє розвитку. У логіці ж може бути важливим розглядати антоніми як контрарності чи контрадикторності, виходячи з логічних відносин між висловленнями.

Ця гнучкість у трактуванні антонімії підкреслює інтердисциплінарний характер вивчення мови та мислення. Зрозуміння антонімії може варіюватися в залежності від цільового напрямку дослідження та того, як поняття використовується в конкретному науковому контексті.

Цей підхід до розуміння контрарних та контрадикторних відносин в антонімічних парах виглядає досить точним і спрощеним для логічного аналізу. Дозвольте розглянути кожну частину цього визначення:

1) контрарні поняття (протилежні): за цим визначенням, контрарні поняття в антонімічних парах не лише заперечують одне одному, але й надають протилежність. Це може вказувати на те, що вони не просто абсолютно протилежні за значенням, але мають специфічні відмінності чи додаткові конотації;

2) контрадикторні поняття: хоча не зазначили це на пряму, але контрадикторність може вказувати на абсолютну взаємну виключеність понять, коли одне істинне, а інше завжди хибне, і навпаки.

Це поняття (термін) корисне для того, щоб розрізнити різні рівні протилежності в антонімічних відносинах. Воно дозволяє більш точно розуміти, як антоніми взаємодіють та в чому полягає їхня сутність, особливо з логічного погляду.

Підхід до визначення контрадикторних понять утворює цікавий аспект в логіці антонімії. Тобто треба враховувати не лише суперечливість між поняттями, але й також протиставлення їхніх лексичних ознак та полярність.

Це відображає важливий аспект взаємодії антонімів, де контрадикторні поняття можуть визначатися не лише запереченням, але і відсутністю однієї з ознак. Такий підхід сприяє більш глибокому розумінню того, як поняття взаємодіють в антонімічних відносинах.

Цей аспект може бути корисним при аналізі антонімів з точки зору лексичних та логічних властивостей, допомагаючи розкрити багатогранність взаємодії протилежностей в мові та мисленні.

Наш виклад поглядів на лексичний склад мови та його організацію вказує на важливий аспект лінгвістики. Зокрема, ми звертаємо увагу на системні відношення, які існують у лексиці, а антонімія є однією з проявів цієї системності.

Основні ідеї швейцарського лінгвіста Фернана де Соссюра та його внесок у вивчення структури мови є дуже важливими. Соссюр підкреслював роль відмінностей у створенні значень та розумінні мовного виразу.

Антонімія, як система протилежностей, вказує на те, як слова отримують свої значення через контраст із іншими словами. Вона служить прикладом того, як мовний механізм використовує відмінності для створення смислу. Протиставлення слів допомагає утворювати опозиції та виражати відмінності в значеннях, що розширює наше розуміння мови.

Підхід, описаний нами, де слова та їхні значення розглядаються як система, де взаємодія тотожностей і відмінностей створює мовну структуру, відображає сутність семіотичних відносин у мові. Цей підхід дозволяє краще зрозуміти, як мова функціонує як система, організована відповідно до семіотичних принципів, і як слова набувають значень взаємодією у мовному просторі (Соссюр, 1977, с. 567).

Наший огляд внесків у вивчення антонімії вказує на розвиток цієї теми у лінгвістичній науці та різноманітні підходи до її розуміння.

О. О. Потебня та О. В. Ісаченко внесли вагомий внесок у розуміння антонімії, враховуючи як семантичні зв'язки між словами, так і логічні аспекти. Вони визначили антоніми як різні види одного родового поняття, звертаючи увагу на їхню внутрішню логічну зв'язаність.

Л. А. Булаховський (1955) та Є.М. Міллер (1990) працювали над уточненням обсягу та класифікацією антонімів, допомагаючи у розробці критеріїв визначення цих лексичних одиниць.

Іноземні мовознавці, такі як С. Джонс (2002), Д. Круз (2010), та М. Мерфі (2013), розширили область вивчення антонімії, досліджуючи явище на

матеріалі різних мов світу, що призвело до збагачення теоретичного розуміння цього явища.

Китайські мовознавці, які досліджували антонімію у різних аспектах: Гао Цін-ци (2011), Сунь Лян-мін (2007), Вей Цзянь-гун (1978).

Лінгвісти протягом багатьох століть вивчали антонімію в контексті загального мовознавства, лексикології та стилістики, розробляючи теоретичні концепції та класифікації для більш глибокого розуміння цього явища.

Термінологічно-поняттєва база, розроблена лінгвістами, дозволяє систематизувати та узагальнити знання про антонімію, надаючи точні терміни для опису різних аспектів цього явища. Поділ антонімів за різними аспектами, такими як семантична структура, лексичне значення, відношення до контексту чи стилістичне використання, допомагає встановити системність та порядок у цьому області.

Лінгвісти вивчають протилежні семи та опозиції антонімів, вказуючи на те, як вони проявляються та позначаються в мові та мовленні. Це допомагає розкрити значеннєву структуру та взаємодію антонімів у різних лінгвістичних контекстах.

Як ми визначили, більшість лінгвістів визнають, що логічна концепція не охоплює всі аспекти антонімії в мові. Лінгвісти вказують на те, що антонімічні відносини можуть бути більш складними та контекстуально залежними, і не завжди можна встановити строгої ієрархії між термінами через проміжні ланки.

Таким чином, хоча логічні відношення, які базуються на існуванні проміжної ланки, можуть бути істотними для розуміння антонімії, вони не вичерпують усіх аспектів цього явища в мові, і інші лінгвістичні підходи та контекстуальні фактори також мають значення при аналізі антонімів (Тараненко, 2017).

1.2. Специфіка антонімії у китайській та українській мовах

Як ми визначили раніше, протиставлення понять у вигляді антонімів є важливим мовним механізмом, який допомагає точніше виражати і визначати значення слів. Давайте розглянемо деякі ключові моменти вашого опису:

1) протиставлення в мові: протиставлення мовних елементів є системним відношенням, що розглядається у межах мовної системи;

2) парність та поняттєва відмінність: акцентується парна природа антонімії, де кожне поняття має свою протилежність, що допомагає у вираженні відмінностей у явищах та предметах;

3) лексичне значення та лінгвістична система: вказано на те, що антонімічність є характеристикою лексичного значення слів та важливою складовою лінгвістичної системи;

4) осмислення протилежності: підкреслено, що осмислення протилежностей допомагає у більш точному визначенні значення слів та їхньому місці в системі мови.

Значущість антонімії як стилістичного засобу в мові, особливо у художньому і публіцистичному стилях є великою (Кочерган, 2000). Давайте розглянемо кілька ключових ідей:

1) контрасти та антитеза: антоніми дійсно є ефективним інструментом для того, щоб показати контрасти у мові. Вони можуть використовуватися для побудови антитези, де протилежності наголошуються для досягнення вражаючого ефекту;

2) альтернативні запитання та оксиморони: антоніми також можуть використовуватися для створення альтернативних запитань та епітетів-оксиморонів, де комбінування протилежних понять надає висловлюванню виразності та несподіваності;

3) різноманітність у стилях: цікаво відзначити, що використання антонімії різноманітне в різних стилях мови. У художньому стилі частіше можуть зустрічатися багатші та емоційно забарвлені антоніми, тоді як у науковому стилі вони можуть бути більше обмежені;

4) вплив на лексичний рівень: зазначено вплив антонімії на лексичний рівень різних сфер мови. Наприклад, усно-розмовна та художньо-белетристична лексика може бути більш багатого та виразного за допомогою антонімів.

Вказується, що для існування антонімії необхідно мінімально два протилежних, але водночас співвідносних за лексичним значенням слова. Це є важливою умовою для виявлення антонімічних відношень. Зазначається, що антонімія дозволяє логічно та чітко визначати протилежні явища, властивості та особливості предметів. Це вказує на важливість антонімії для точного вираження лексичних зв'язків. Підкреслено, що антонімія сприяє чіткому визначенню та розумінню протилежних аспектів реальних предметів. Це вказує на практичне використання антонімії в повсякденному спілкуванні та мовному вираженні.

Антоніми дійсно є важливим засобом для вираження протиставлення між поняттями. Це допомагає уточнювати значення та відмінності між словами. Антонімічні відносини зазвичай вступають слова, які мають загальне значення у сферах якості, кількості, часу та простору. Це підкреслює різноманіття сфер, в яких може виникати антонімія. Антонімічні пари зазвичай утворюються словами, які протистоять один одному у певних аспектах.

Антонімія у китайській мові є досить поширеним явищем.

У китайській мові найбільша частина антонімічних пар є **прикметники** (слова, що виражають ознаку предмета). Наприклад:

大 dà – 小 xiǎo (великий – маленький)

短 duǎn – 长 cháng (короткий – довгий)

Також утворювати антонімічні пари можуть **дієслова** (слова, що вказують на дію предмета). Приклади:

开始 kāishǐ – 结束 jiéshù (починати – закінчувати)

坐 zuò – 站 zhàn (сидіти – стояти)

Серед **іменників** (слова, що означають предметність) антонімічних пар порівняно небагато. Наприклад:

天 tiān – 夜 yè (день – ніч)

光 guāng – 黑暗 hēi'àn (світло – темнота)

Рідше пари антонімів утворюють **прислівники** (слова, що виражають ознаку дії, стан предмета або ознаку якості). Приклади:

低声地 dīshēngde – 大声地 dàshēngde (тихо – голосно)

高地 gāode – 低 dī (високо – низько)

Числівники та **більшість займенників** не можуть вступати в антонімічні відношення (Wang, 2016).

В українській мові в антонімічні відношення можуть вступати такі частини мови:

- 1) **іменники** (верх – низ);
- 2) **прикметники** (лінивий – роботящий);
- 3) **прислівники** (угору – униз);
- 4) **прийменники** (з – на);
- 5) **дієслова** (сидіти – стояти).

Антоніми, за класифікацією лінгвістів, розподіляються на чотири групи:

Векторні антоніми – це термін, який застосовується до слів, що вказують на протилежність в напрямку дій чи ознак, наприклад: *заїжджати* – *виїжджати*.

Контрарні антоніми - це термін, який слугує для вираження якісної протиставленості, що формує поступові або ступеневі опозиції, наприклад: *білий* – *сірий* – *чорний*.

Контрадикторні антоніми — це термін, який слугує для вираження слів, що утворюються через додавання префікса не-, наприклад: *веселий* – *невеселий*.

Комплементарні антоніми - це термін, що слугує для вираження слів, які взаємодоповнюються за Р.В. і, вони є протилежними, наприклад: *щасливий* – *сумний* (*не+щасливий=сумний*).

Є дві категорії антонімів:

1) загальноживані (постійні) антоніми: їх значення залишається протилежним незалежно від контексту. Прикладами є такі слова, як "зима" та "літо".

2) контекстуальні антоніми: змінюють своє значення в залежності від контексту чи ситуації, в якій вони вживаються, наприклад: "величний" та "простий".

Цей аспект мови є важливим для розуміння виразу та висловлювання, оскільки він додає глибину інтерпретації та розширює можливості вираження авторських ідей.

Антоніми також бувають:

1) однокореневі антоніми: мають спільний корінь і часто виникають шляхом зміни префікса або суфікса. У таких пар слова мають спільне лексичне значення, і їх протилежність обумовлюється за рахунок префікса чи суфікса. Приклади, такі як "захід" — "схід", є добрими ілюстраціями однокоренових антонімів;

2) різнокореневі антоніми: мають різні корені та взаємно протилежне значення. Такі антоніми не пов'язані за походженням, а їх протилежність впливає з різниці у лексичному значенні. Прикладами різнокоренових антонімів є "сумний" — "веселий".

Антонімами можуть бути різні частини мови, наприклад прислівники, наприклад "чудово" – "жахливо".

Антонімічні пари у ім. можуть бути характерні для різних груп, в залежності від сфери значень та контексту. Ось деякі загальні групи ім., у яких можна знайти антоніми:

1.терміни, що описують емоції та особистісні риси: *ввічливість – неввічливість, повага – зневага*;

2.терміни, що описують дії, стани чи процеси, пов'язані з людьми або суспільством: *хворобливість – здоров'я*;

3.терміни, які вказують на різні часові аспекти: *ніч – день*;

4. інші антоніми: *чисто – брудно*.

Прийменники:

1. прийменники, які вказують на різні часові аспекти: *з вчора – до сьогодні*;

2. прийменники, які вказують на простір: *до неї – від неї*.

Існують приклади внутрішньослівної антонімії або енантіосемії, коли одне слово має протилежні значення в залежності від контексту чи вживання. Це явище може бути цікавим елементом мови та може виникати внаслідок історичних, культурних або лінгвістичних причин.

Антонімія дійсно використовується як важливий стилістичний засіб в літературі та мові загалом. Вона створює контраст та підкреслює різницю між поняттями, що може викликати емоційну реакцію читача або слухача.

Стилістичний прийом антитези, який полягає в зіставленні протилежних явищ чи образів, дійсно використовує антонімію для досягнення ефекту контрасту. Це може бути важливим для вираження суперечливості, глибини чи напруження в тексті.

Оксиморон, у свою чергу, використовує протилежні поняття, щоб створити парадоксальну ідею чи враження. Поєднання суперечливих слів в оксимороні може приводити до несподіваних, протиріччям багатозначних висловлювань.

Отже, антонімія та її використання в стилістичних прийомах може додати тексту глибини, виразності та емоційної насиченості (Кочерган, 2001).

Китайська мова дуже насичена антонімією.

Один з прикладів такого використання - використання протилежних знаків у складі складних слів або фраз. Наприклад, слово "明白" (míngbái) складається з двох частин: "明" (míng), що означає "світлий" або "ясний", і "白" (bái), що означає "білий" або "чистий". Разом вони утворюють слово, яке означає "розуміти" чи "зрозуміти".

Також інколи антоніми можуть бути утворені шляхом використання тих самих знаків чи слів з різними тонами або акцентами, змінюючи тим самим їхнє значення.

Ці приклади демонструють, як китайська мова використовує антонімію для вираження протилежних або контрастних ідей (Wang, 2016).

Приклади антонімів у китайській мові:

- 1) **комплементарні антоніми** – 太阳 – 月份 (сонце – місяць);
- 2) **крадуйовані антоніми** – 窄 – 宽 (вузький – широкий);
- 3) **векторні антоніми** — 上坡 – 向下 (вгору – вниз) (Cruse, 1986).

Однак важливо відзначити, що цей вид класифікації розглядається як система, розділена на підгрупи, кожна з яких відрізняється своєю структурою та має власні унікальні значення.

1. У просторовому вимірі ім. або присл. може передавати протилежні антоніми, пов'язані з напрямком руху – 左边 - 向右 (вліво – вправо).

2. Може виражати протиставленість у відношенні до часу – 午餐前 – 午餐后 (до обіду – після обіду).

3. Коли ім. вказує на різні аспекти – 开始 – 结束 (починати – закінчувати).

4. Дієслова напрямку – 进来 - 登录 (зайти – вийти).

4) **Реляційні антоніми** – 奶奶 – 奥努克 (бабуся – онук).

Висновки до 1 розділу

Антонімія є важливим аспектом мови і семантики. Вона допомагає виражати протилежності та контрасти в значеннях слів, що в свою чергу розширює можливості виразності та точності у використанні мови. Як ми вже зазначили, антонімія може мати складну природу через значну протилежність з одного боку та тісні семантичні зближення з іншого.

Дослідження антонімії допомагає розуміти, як мова виражає та відображає протилежності та як це впливає на сприйняття мовлення. Підходи до розуміння антонімії можуть різнитися за визначеними нормами, але вивчення цього явища допомагає розкрити сутність мовної та мовленнєвої системи.

Антонімія як унікальна мовна універсалія відображає важливість цього явища в мовленні та висловлює його роль у вираженні протилежностей та контрастів у мові.

Антоніми дійсно виникають у зв'язку з потребою вираження протилежностей, що істотно для розширення можливостей комунікації. Їх функція в мовленні полягає в тому, щоб надати мові точність та виразність, відтінити смислові відмінності між словами та концепціями.

Антонімія, як ви вказали, проникає у всі аспекти номінації та стає важливою частиною мовної системи. Вона сприяє багатогранності та гнучкості мови, дозволяючи виражати різноманітні відтінки значень та емоцій.

Дані дослідники вивчали та досліджували явище антонімії: (М. П. Кочерган (2014)), лексикології (Л. А. Лисиченко (1977), В. М. Русанівський (1988)) та стилістики (А. П. Коваль (1986), Л. І. Мацько (2004), О. Д. Пономарів (2000)), а також як окремий тип семантичних відношень (Н. М. Бобух (2009), В. В. Василенко (1999), Н. М. Векуа (2006), Н. В. Журавель (1981), В. С. Калашник (2001), М. С. Ковальчук (2007), В. І. Кононенко (2015), О. О. Тараненко (2004), В. А. Чабаненко (2002)). Також китайські дослідники: Гао Цін-ци (2011), Сунь Лян-мін (2007), Вей Цзянь-гун (1978).

У китайській мові в антонімічні пари можуть вступати прикметники, дієслова, іменники та прислівники, не можуть – числівники та більшість займенників.

В українській мові в антонімічні пари можуть вступати прикметники, іменники, прислівники, прийменники та дієслова.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ АНТОНІМІЇ У КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

2.1. Основні сучасні підходи у вивченні антонімії

Дослідження антонімів є важливою галуззю лінгвістики, оскільки вони показують структурні та семантичні особливості мови. Різні дослідники досліджують антоніми з різних точок зору.

Л.М. Полюга зосереджується на структурних аспектах антонімів української мови, що може включати їхню будову та взаємозв'язок.

Ю.Д. Апресян, Н.Д. Арутюнова, Дж. Лайонз, Л.А. Лисиченко, О.О. Тараненко звертають увагу на семантичні аспекти антонімічних слів української мови, що вказує на вивчення значень та концепцій, які вони виражають.

Китайські мовознавці, такі як Гао Цін-ци (2011), Сунь Лян-мін (2007) і Вей Цзянь-гун (1978), зосереджують свої дослідження на функційних та структурних аспектах антонімії. Це може включати аналіз того, як антоніми використовуються в мовленні та як вони взаємодіють між собою структурно.

Загальною метою цих досліджень є розкриття природи антонімів, їхніх взаємозв'язків та використання в мовленні, щоб краще розуміти, як мова виражає протилежності та концепції в мовленні.

Наукові дослідження О.О. Тараненка та Л.А. Лисиченко в яких розглядаються антонімічні слова, що можуть мати декілька значень. Їхні роботи є важливим внеском у розуміння природи мови та її виразових можливостей.

В роботах В.С. Калашника та Є.М. Міллера вивчається антонімічна специфіка фразеологічних одиниць. Це є цікавим напрямком, оскільки фразеологізми часто мають свої власні особливості у вираженні антонімічних відношень.

Відзначено, що денотативний компонент є основою антонімічних властивостей фразеологізмів, що свідчить про важливість звертання до

значення слів для розуміння їхніх антонімічних відношень. Лексична сполучуваність, за думкою дослідників, є необхідною ознакою антонімічності фразеологічних сполук, що може вказувати на важливість лексичного контексту у формуванні антонімічних зв'язків.

Ці дослідження сприяють глибшому розумінню того, як антонімічні відношення розвиваються та функціонують у складних структурах мови, таких як багатозначні слова та фразеологізми.

Вчення О.В. Ісаченка щодо антонімії є дуже важливими для сучасної лінгвістики.

Ісаченко стверджує, що антоніми потрібно досліджувати як протилежності. Його підхід базується на класифікації несполучуваних слів, що може допомогти в усвідомленні того, як антоніми виражають протилежності.

Він вказує на те, що антонімія має конкретні логічні підстави, і його підхід дозволяє розглядати антоніми як результат протилежності понять. Це поглиблює розуміння антонімії як логічної категорії, яка виникає з особливостей понять та їхньої взаємодії.

Такий підхід покликаний розкрити не лише лінгвістичні аспекти антонімії, а й її логічні основи, сприяючи більш глибокому розумінню та систематизації цієї лінгвістичної явища.

Це допомагає впорядковувати антонімічні відношення на основі логічних принципів, вказуючи на глибше сприйняття антонімії як логічної категорії.

Психологічний підхід до антонімії визначається ідеєю, що антоніми виникають позасвідомо в свідомості людини. Представники цього напрямку, такі як Ш. Баллі та інші дослідники, вказують на те, що сутність антонімії визначається психологічними процесами.

Ш. Баллі та його послідовники підкреслюють, що антонімами слід вважати ті протилежні за значенням слова, які виникають у свідомості навіть поза усвідомленим рівнем, тобто позасвідомо. Це може бути пов'язано з психологічними процесами формування смислових протилежностей та концепцій у мозку людини.

Важливою рисою цього підходу є ідея, що антоніми виникають природно та спонтанно в мовленні та мисленні, і не можуть бути штучно створеними. Такий підхід акцентує на психологічних аспектах формування мови та мислення, дозволяючи розглядати антонімію як важливий елемент психічного процесу. (Баллі, 1961, с. 62).

Е. Бенвеніст (2002, с. 122), вказує на важливий аспект вивчення антонімії – розуміння протилежності не лише як лінгвістичної особливості мови, але й як психологічної або культурної особливості дослідника. Це означає, що сприйняття протилежностей у мові може залежати від особистого дослідника і його культурного контексту.

Наявність антонімічних слів у різних мовах може свідчити про загальні закономірності у сприйнятті протилежностей. Це також свідчить про те, що існує деяка універсальність у способі, яким мови виражають протилежності.

Такий підхід дозволяє розглядати антонімію не тільки як лінгвістичний феномен, але й як культурний і психологічний, що відображає особливості мислення та сприйняття світу в межах конкретної культури чи мови.

Спостереження Е. Лайзі (1953, с. 101-102) вказує на те, як мова використовує концепцію тісності для вираження обмеженості чи невідповідності розміру. Він асоціює термін "тісний" з обмеженістю простору та вказує на те, що предмети або простори, які визнаються як "тісні", можуть бути непридатними для свого призначення через обмеженість місця.

Наприклад, тісний одяг може обмежувати рух або бути неприємним для того, хто його носить. Тісна кімната може бути непідходящою для проживання через обмежену просторову можливість. Так само тісні ворота можуть ставити обмеження для того, що має пройти або проїхати через них.

Це показує, як мова використовує поняття тісності для вираження фізичних або просторових обмежень, а також для передачі ідеї про неефективність або неспроможність предметів або просторів, які вважаються "тісними".

Антоніми зазвичай включають в себе протилежні частини значень. Наприклад, "світло" і "темрява", де "світло" має позитивне значення, а "темрява" – негативне, і вони стоять у протилежність одне одному.

Антоніми також часто використовуються в парах або контекстах, де їх протилежність виокремлюється. Наприклад, "життя" і "смерть" можуть вживатися в контексті, що відзначає їхню протилежність.

Антоніми, як правило, вживаються в схожих лексичних оточеннях і можуть взаємозамінюватися в певних контекстах. Наприклад, "великий" і "малий" можуть вживатися у схожих лексичних середовищах, таких як "велика кімната" і "мала кімната".

Такий підхід до визначення антонімів враховує як структурні, так і функціональні аспекти їх використання в мовленні, що сприяє більш повному розумінню цього лінгвістичного явища.

Семасіологія, яка вивчає семантику, є важливою галуззю лінгвістики для розуміння антонімічних відносин.

Найбільше антонімів дійсно може бути серед якісних прикметників, оскільки це слова, які найчастіше мають якісні характеристики, що можуть бути об'єктом протиставлення. Наприклад, "великий" і "малий" вказують на різні розміри, а "світлий" і "темний" – на різний колір чи яскравість.

Процес виникнення протиставних відносин важливий для формування антонімічних пар слів. Це дозволяє в мові виражати протилежності та створювати пари слів, які мають протилежні семантичні компоненти.

Отже, ця характеристика відображає важливий аспект функціонування антонімів в мові та семасіологічні механізми їх виникнення.

Зазначається, протилежність може виявлятися у різних сферах, таких як розмір, колір, характеристики тощо, і вона визначається тією семантичною ознакою, яка вважається основною для даних слів.

Також важливо виділяти їх серед інших слів, які можуть взаємодіяти в рамках однієї семантичної групи, але не мають вираженої протилежності.

Антонімів вказують на можливість взаємозамінності та використання цих слів у подібних лінгвістичних умовах, що є типовим для антонімічних пар.

Опис сутності антонімів добре висвітлює ключові характеристики цих лінгвістичних одиниць. Давайте розглянемо деякі важливі аспекти, які ви підкреслили:

1) антоніми виражають протилежність між поняттями і викликають контраст асоціацій, де одне поняття взаємодіє з іншим, підкреслюючи їхню відмінність. Це може бути відображено в різних сферах, таких як розмір, кольори, властивості тощо;

2) антоніми представляють собою знаки з полярними значеннями, де одне значення є протилежним іншому. Наприклад, "великий" і "малий" мають полярні значення у сфері розміру;

3) парадигматична протилежність антонімів виявляється у виборі одного слова в заміну іншому в конкретному контексті;

4) синтагматична властивість, яка вказує на можливість використання антонімів в тотожних позиціях у реченні чи мовленні, свідчить про їхню гнучкість в комунікації;

5) антоніми служать для вираження функції протилежності, і їх взаємна протилежність робить їх ідеальними для вираження контрастів та відмінностей в мовленні.

Отже, було висвітлено ключові риси, які формують сутність антонімів та дозволяють їм виконувати свою функцію в мовленні.

Дослідження вказує на деякі ключові аспекти антонімічних відносин і визначає їх характеристики. Давайте розглянемо деякі важливі аспекти, які ви підкреслили:

1) антонімічні відношення утворюються між поняттями, які логічно взаємосумісні та мають спільну лексичну і граматичну парадигму. Це обмеження допомагає забезпечити логічність і зрозумілість антонімічних пар;

2) антоніми визначаються як протилежність, де дві або більше лексеми є протилежними. Це протиставлення становить основу для використання антонімів в мовленні;

3) антонімічні відношення найчастіше виникають між прикмет. Це вказує на те, що ці слова особливо властиві протилежність за характеристиками. Це може стосуватися різних параметрів, таких як розмір, колір, смак тощо;

4) основна функція антонімів робить їх корисними для вираження конкретних семантичних відмінностей між словами навіть без залежності від контексту.

Це все вказує на глибоке розуміння антонімічних відносин і їхню роль у структурі та функціонуванні мови.

За словами Л.М. Полюги антонімія буває двох типів:

1) словотворча антонімія: цей тип антонімії виникає на рівні морфології та словотворення. Наприклад, слова з префіксами "не-" або "без-" можуть утворювати антонімічні пари, як от "щасливий" та "несчастливий" чи "видно" та "невидно". Вона дозволяє виражати протилежність на рівні морфем та префіксів;

2) граматична антонімія: цей аспект антонімії стосується протилежності граматичних форм чи категорій. Наприклад, українська мова має граматичні антоніми в формах зменшення та збільшення, наприклад, "дім" - "дімець". Також, граматичні категорії, такі як число, рід чи відмінок, можуть виявляти антонімічні відношення, такі як "стіл" - "столи". (Полюга, 2001, с. 5).

О.О. Тараненка висловлює цікавий підхід, який зосереджується не тільки на протилежності значень слів, але й на протиставленні об'єктів, які ці слова денотують.

Декілька ключових аспектів його погляду:

1) замість того, щоб виділяти тільки протилежності у значеннях слів, Тараненко розглядає антоніми як знаки, які протиставляють різні об'єкти чи денотати. Це підкреслює важливість протилежності не лише на рівні семантики, але і на рівні того, що конкретно позначається цими словами;

2) Тараненко вказує, що між семантичними компонентами антонімічних слів немає єдності, крім протилежностей. Це відображає його уявлення про те, що антоніми не завжди обов'язково мають спільні риси, за винятком того, що вони є протилежностями одне одному;

3) Тараненко включає до цього поняття тільки слова. Це вказує на те, що протилежності можуть виявлятися на різних рівнях мовної структури.

Загалом, такий підхід Тараненка розширює уявлення про антоніми і відображає їхню багатогранність у вираженні протилежностей. (Тараненко, 2000, с. 27).

Є дуже важливими аспекти класифікації антонімічних відношень на основі типів опозитивних відношень між фонемами.

Давайте розглянемо деякі ключові пункти, які ви підкреслили:

1) привативні опозиції: ознака наявності/відсутності. Привативні опозиції визначаються на основі наявності чи відсутності певної ознаки. Це вказує на протиставлення об'єктів за наявністю або відсутністю конкретної риси;

2) маркований і немаркований члени: термін "маркований" застосовується до члена опозиції, у якого є ознака, тоді як "немаркований" член не має цієї ознаки;

3) афіксальні антоніми: зазначено, що привативні опозиції часто характерні для афіксальних антонімів, тобто тих, що утворюються за допомогою афіксів (префіксів чи суфіксів);

4) градуальні опозиції: протиставлення крайніх ознак. Градуальні опозиції базуються на протиставленні крайніх ознак, і вони можуть виявляти перехідні або ступеневі вираження між цими ознаками. Це може бути типово для якісних прикметників;

5) еквіполентні опозиції: рівноправні відношення, які є характерними для дієслівних антонімів.

Це дослідження вносить цікавий внесок у розуміння сутності антонімії, враховуючи не тільки лексичні аспекти, але й фонематичні та логічні відношення.

Теорія семантичних множників, яку використовують В.Г. Гак, Р. Сирбу, Л.М. Полюга та інші для аналізу антонімії, надає структурований підхід до розгляду внутрішніх відносин між антонімічними словами. Давайте поговоримо про кожен з трьох типів семантичних множників, які вони використовують:

1) загальні семи: це означає, що вони мають спільні семантичні компоненти, які роблять їх подібними або еквівалентними в певних відношеннях;

2) несумісні контрарні семи: це означає, що наявність одного антоніму передбачає або виключає наявність іншого;

3) безеквівалентні семи: це означає, що один антонім може нести додаткові семантичні аспекти, які не взаємозамінні з аспектами іншого.

Ці три типи семантичних множників дозволяють більш глибоко аналізувати семантичні відносини між антонімічними словами, розкриваючи їхню внутрішню структуру та взаємозв'язки. Використання таких множників сприяє більш точному розумінню сутності антонімії в мові.

Так, О.В. Ісаченко використовує термін "опозитиви" для словесних виразів, що мають протилежні значення. Він поділяє їх на два типи.

Давайте розглянемо ці поняття більш детально:

1) антоніми: дослідник вважає, що антоніми протистоять одне одному за значенням, виражаючи протилежності;

2) конверсиви: слова, що можуть замінювати одне одне в певних контекстах: Конверсиви - це слова, які можуть замінювати одне одне в певних контекстах, тобто вони можуть займати обидві позиції в опозитиві. Наприклад, слова "підняти" і "опустити" є конверсивами, оскільки можуть виражати обидві дії, в залежності від контексту.

Термін "опозитиви" використовується для загального позначення слів або виразів, що виражають протилежності. Використання терміну "конверсиви" для слів, які можуть замінювати одне одне в певних ситуаціях, є особливістю Ісаченкового підходу до розуміння опозитивів (Ісаченко, 1963, с. 47).

О.В. Ісаченко вважає, що:

1) контрарні протиставлення: це протиставлення, де обидва поняття мають обсяг (екстенціонал), але не можуть існувати в одному контексті одночасно. Приклад: "високий" і "низький";

2) комплементарні відношення: це відношення, де одне поняття визначається відсутністю іншого. Приклад: "живий" і "мертвий".

Зауваження стосовно обмеження системи антонімів може бути важливим в контексті визначення, які саме типи протиставлень вважаються антонімічними. Деякі дослідники можуть розглядати і інші відношення (крім контрарних) як базові для антонімії, залежно від того, як вони розуміють логічну та семантичну основу цих відношень.

Розрізняючи контр. протилежність від комплемент., можна визначити основні риси кожного типу антонімів:

1) контрарна протилежність: протиставлені поняття можуть заповнювати значеннєвий простір і допускати існування проміжних членів, що вказують на різноманітні рівні вираження окремих ознак;

2) комплементарна протилежність: виражається відношенням між поняттями, що виключають або заперечують одне одного.

Такий розрізнений підхід до виділення різних класів антонімів дозволяє більш детально враховувати різноманітні аспекти взаємин між протиставленими поняттями в мові та мисленні (Тараненко, 2000, 27 – 28).

Порівняння антонімічних пар з магнітом є цікавим способом визначення їх характеристик. Аналогія з магнітом може бути вжита для пояснення того, як антонімічні поняття функціонують та взаємодіють. Ця аналогія може бути розкрита наступним чином:

1) антонімічні поняття можуть бути розділені, і кожне з них продовжить виявляти свою протилежність у різних контекстах або ситуаціях. Антонімічні пари можуть використовуватися в різних мовленнєвих ситуаціях, що відображає їхню широку аплікацію та адаптабельність;

2) здатність кожної частини або антонімічного поняття відтворити вихідну схему може вказувати на самотійність та взаємозамінюваність цих понять.

Ідея, що з двох антонімічних понять можна утворити третє, що має спільні елементи обох, може відображати взаємодію та зв'язок між протилежними поняттями.

Така аналогія може допомагати уявити гнучкість та взаємодію між антонімічними поняттями, аналогічно тому, як магніти взаємодіють за певних умов.

2.2. Комплексна методика аналізу антонімії китайської та української мов

Для дослідження теми стилістичних і структурних особливостей антонімії у китайській та українській мовах ми використали такі методи: описовий, метод суцільної вибірки, метод кількісного аналізу та граматичний аналіз.

Завдяки **описовому методу** ми визначили теоретичні засади вивчення антонімії в цілому, а також у китайській і українських мовах.

Давайте розглянемо кілька ключових пунктів:

1) антоніми в мові віддзеркалюють протилежності та контрасти, які спостерігаються в навколишньому світі. Вони відтіняють різноманітні аспекти об'єктів, явищ, дій, ознак тощо;

2) антонімія не обмежується лише мовними категоріями; вона також взаємодіє з позамовними концепціями та мисленнєвими структурами. Вона може відображати основні концепції протилежності та контрасту в мозку людини;

3) антонімія використовує мовні одиниці (слова, фрази) для вираження протилежностей. Вона також пов'язана з концептами мислення, які реалізуються через мову;

4) наша робота підкреслює складність антонімії, яка базується на взаємодії різних аспектів мови та мислення. Це підкреслює необхідність інтегрованого підходу до розуміння антонімічних відносин.

Антонімія виступає як важливий лінгвістичний інструмент, який не лише віддзеркалює світ навколо нас, але і взаємодіє з нашим сприйняттям та організацією інформації в мовленні та мисленні.

Метод суцільної вибірки допоміг нам знайти потрібну інформацію в таких антонімічних словниках як “汉语反义词词典” 张庆云 та “Повний словник антонімів української мови” Л.М. Полюги. А саме антонімічні пари, на основі яких ми будемо розглядати стилістичні і структурні особливості антонімії у китайській та українській мовах у третьому розділі.

Граматичний аналіз використовується у нашій роботі для виявлення стилістичних і структурних особливостей у китайській і українській мовах.

Метод кількісного аналізу. Метод кількісного аналізу є підходом до дослідження, який використовує кількісні дані, тобто числові показники та статистичні методи для аналізу об'єкта дослідження.

Основні риси методу кількісного аналізу включають:

1) колекція та обробка даних: збір кількісних даних може включати в себе різні методи, які забезпечують структуровану та об'єктивну інформацію;

2) кількісні показники: кількісний аналіз використовує числові величини для вимірювання та порівняння характеристик досліджуваних об'єктів чи явищ;

3) використання статистичних методів, таких як кореляція, регресія, t-тести, аналіз дисперсії тощо, для виявлення статистично значущих взаємозв'язків та визначення достовірності отриманих результатів.

Цей метод дозволяє отримувати об'єктивні та кількісні дані для аналізу та розуміння явищ, що досліджуються.

Висновки до 2 розділу

Дослідження антонімів є важливою галуззю лінгвістики, оскільки вони показують структурні та семантичні особливості мови. Різні дослідники досліджують антоніми з різних точок зору.

Л.М. Полюга зосереджується на структурних аспектах антонімів української мови, що може включати їхню будову та взаємозв'язок.

Ю.Д. Апресян, Н.Д. Арутюнова, Дж. Лайонз, Л.А. Лисиченко, О.О. Тараненко звертають увагу на семантичні аспекти антонімічних слів української мови, що вказує на вивчення значень та концепцій, які вони виражають.

Китайські мовознавці, такі як Гао Цін-ци (2011), Сунь Лян-мін (2007) і Вей Цзянь-гун (1978), зосереджують свої дослідження на функційних та структурних аспектах антонімії. Це може включати аналіз того, як антоніми використовуються в мовленні та як вони взаємодіють між собою структурно.

Наукові дослідження О.О. Тараненка та Л.А. Лисиченко в яких розглядаються антонімічні слова, що можуть мати декілька значень. Їхні роботи є важливим внеском у розуміння природи мови та її виразових можливостей.

В роботах В.С. Калашника та Є.М. Міллера вивчається антонімічна специфіка фразеологічних одиниць. Це є цікавим напрямком, оскільки фразеологізми часто мають свої власні особливості у вираженні антонімічних відношень.

Для дослідження теми стилістичних і структурних особливостей антонімії у китайській та українській мовах ми використали такі методи: описовий, метод суцільної вибірки, метод кількісного аналізу та граматичний аналіз.

Завдяки описовому методу ми визначили теоретичні засади вивчення антонімії в цілому, а також у китайській і українських мовах.

Метод суцільної вибірки допоміг нам знайти потрібну інформацію в таких антонімічних словниках як “汉语反义词词典” 张庆云 та “Повний словник антонімів української мови” Л.М. Полюги. А саме антонімічні пари, на

основі яких ми будемо розглядати стилістичні і структурні особливості антонімії у китайській та українській мовах у третьому розділі.

Граматичний аналіз використовується у нашій роботі для виявлення стилістичних і структурних особливостей у китайській і українській мовах.

РОЗДІЛ 3

СТИЛІСТИЧНІ ТА СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТОНІМІЇ У КИТАЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

3.1. Стилiстичнi особливостi антонiмiї у китайськiй та українськiй мовах

Як ми вже зазначали, антонiми — це слова з протилежним значенням. Мова йде про предмети i явища одного роду, так що з точки зору предметної вiднесеностi такi слова показують певну близькiсть та розташовуються в одній семантичнiй сферi.

В цьому пiдроздiлi ми дослiдимо стилiстичнi особливостi антонiмiв у китайськiй та українськiй мовах.

Функцiї антонiмiв у мовленнi рiзноманiтнi, але подiбнi в обох мовах:

1. Основна стилiстична функцiя антонiмiв — це лексичний засiб для побудови антитези. Наприклад:

我们同时又恨又爱。

(Wǒmen tóngshí yòu hèn yòu ài).

I ненавидимо ми, i любимо ми одночасно.

2. Протилежний антитезi прийом, що полягає у використаннi антонiмiв iз запереченням. Його використовують для того, щоб пiдкреслити в описуваному предмет вiдсутнiсть чiтко вираженої якостi. Наприклад:

她很丑，但并不傻。

(Tā hěn chǒu, dàn bìng bù shǎ).

Вона потворна, але розумна .

3. Оксюморон - це лiтературний засiб, який базується на використаннi антонiмiї, тобто протилежностей в значеннях слiв. Ця стилiстична фiгура використовується для створення неочiкуваних або парадоксальних висловiв, де поєднуються слова з абсолютно протилежними значеннями. Використання цiєї фiгури дозволяє створити несподiваний ефект i привернути увагу аудиторiї.

4. Антоніми використовуються для того, щоб підкреслити об'ємність зображуваного — нашаровування антонімічних пар. Наприклад:

世界上有善与恶，有谎言与真理，有悲伤与欢乐。

(Shìjiè shàng yǒu shàn yǔ è, yǒu huǎngyán yǔ zhēnlǐ, yǒu bēishāng yǔ huānlè).

У нашому світі існує добро та зло, правда та брехня, сум і радість.

5. Анафразис — це варіант вживання антоніма, але при цьому треба використовувати зовсім інший. Наприклад:

聪明的头脑，你从哪里来？

(Cōngmíng de tóunǎo, nǐ cóng nǎlǐ lái?)

Звідки, розумна, бредеш ти, голова?

Антоніми можуть виконувати різні стилістичні функції в тексті, залежно від авторських намірів. Давайте розглянемо кожен з зазначених вами випадків більш детально:

1) антоніми можуть використовуватися для створення конструктивної організації тексту, допомагаючи утримувати логічну структуру та послідовність ідей. Наприклад, використання антонімів може вказувати на протилежності або контрастні аспекти обговорюваного поняття, що допомагає читачеві краще розуміти текст та авторські наміри;

2) антоніми можуть використовуватися для виділення та підкреслення контрастів у характерах героїв твору. Це дозволяє автору створювати більш живі та різноманітні образи персонажів, підсилюючи їхні взаємодії та конфлікти;

3) антоніми можуть виступати як уточнюючі елементи, які надають більше точності або ясності висловленим ідеям. Використання протилежних слів може допомагати визначати межі понять та уникати непорозумінь.

Стилістична функція антонімів може залежати від того, як саме вони використовуються в конкретному контексті, і від того, як автор взаємодіє з читачем за допомогою цих лінгвістичних засобів.

Але, окрім того, стилістична функція антонімічних понять може бути виражена не тільки в протиставленні, а й у зіставленні протилежних понять.

Однією з функцій антонімів у тексті є так звана **антитеза** (вживання слів з протилежним значенням, для створення контрасту).

Вона зазвичай надає висловлюванню іронічний або інший, необхідний автору, відтінок.

Антитеза може бути двох видів:

- проста, її також називають однокомпонентною (складається з двох, що протиставлені один одному, слів);

- складна, також називається багатоконпонентною.

Антитеза - це літературна або риторична фігура, яка полягає у протиставленні двох або більше протилежних ідей, слів, фраз. Це може використовуватися для виокремлення різниць, підкреслення протилежностей та створення виразного ефекту в мовленні.

Антитеза може використовуватися для підкреслення суперечливих аспектів теми, розвивати ідеї з протилежних точок зору або створювати драматичний контраст у тексті.

Ця фігура мови допомагає залучити увагу читача та надає висловлюванню емоційну та структурну насиченість.

Вона дійсно використовується для підсилення протилежності між ідеями, поняттями чи образами з метою створення виразного ефекту та привертання уваги читачів.

Ця фігура дозволяє авторові підкреслити головну ідею тексту, робить висловлювання більш насиченим.

Антитеза може використовуватися як в літературних творах, так і в публіцистичних чи риторичних текстах для створення конфлікту, підкреслення суперечностей та викликання реакції читача. Це ефективний спосіб зробити ідеї більш чіткими та зрозумілішими.

Вона вважається однією з найпопулярніших фігур мови, яка використовується у різних стилях мовлення, а найчастіше – це публіцистичний стиль.

У публіцистичному стилі антитеза є важливим засобом для підкреслення контрасту між ідеями чи концепціями з метою залучення уваги читача та виділення важливих аспектів тексту.

Вона слугує ефективним інструментом для створення драматичного або різкого контрасту, який може вразити читача та сприяти кращому розумінню ідей, які автор намагається висловити.

Антитеза в публіцистичному стилі також може допомагати в створенні запам'ятовуваних та емоційно насичених висловлювань, що підсилює комунікативний фактор.

Вона надає тексту виразність та імпакт, зокрема там, де важливо підкреслити розбіжності між думками чи привернути увагу до ключових моментів (Браг, 2017).

Антитеза може слугувати потужним інструментом для створення фактору впливу на читача. Шляхом протиставлення протилежних ідей чи концепцій, автор може викликати емоції, зацікавленість та рефлексію у читача.

Створення контрастів через антитезу дозволяє авторам виділяти суперечності та переконливо аргументувати свої позиції. Це може підсилити вплив тексту, зробити його запам'ятовуваним та збільшити ймовірність того, що читач прийме авторську точку зору або розгляне представлену інформацію з нового кута.

Отже, використання антитези в публіцистичному стилі не лише зроблює текст більш емоційно насиченим, але і сприяє підвищенню його переконливості та запам'ятовуваності.

Протиставлення ідей або понять за допомогою антитези може викликати сильні емоції у читача, роблячи текст більш динамічним та захоплюючим. Це дозволяє авторові ефективно комунікувати свої думки та переконливо аргументувати свою точку зору.

В цілому, антитеза в публіцистичному стилі слугує не лише засобом створення конструктивного контрасту, але й інструментом для досягнення емоційного впливу та залучення уваги читача до ключових моментів тексту.

Антитеза може виявитися корисною для вираження протилежностей в поглядах, політичних позиціях чи суспільних явищах, зокрема в умовах складних політичних або соціокультурних ситуацій.

Вона може робити аргументацію більш переконливою та доступною для розуміння.

Функціональні особливості антитези можуть варіюватися в різних мовних традиціях та культурах, але якщо вона широко використовується в китайській публіцистиці, це свідчить про її важливу роль у комунікації з аудиторією та досяганні визначеного ефекту.

Протиставлення протилежних понять або ідей викликає не лише розумову реакцію, але і емоційну відповідь у читача.

Це дозволяє автору вражати, зацікавлювати, або навіть шокувати свою аудиторію, в залежності від контексту та змісту тексту.

Ефективне використання антитези може викликати широкий спектр емоцій, і це робить текст більш імпактним та сильно впливає на читача.

Такий емоційний заряд може сприяти кращому розумінню ідеї автора та підсилювати ефект читання.

Цей підхід може бути особливо ефективним у публіцистиці та аргументативних текстах, де важливо враховувати різноманіття поглядів та підкреслювати суперечності.

Антитеза дозволяє читачеві краще розібратися в обидвох сторонах питання та формувати власне розуміння проблеми.

Такий підхід допомагає розширити обґрунтування та збалансувати розгляд теми з різних позицій.

Використання антитези допомагає створити ефект запам'ятовуваності, адже протиставлення двох протилежних ідей або термінів може зробити їх більш виразними та такими, що легше запам'ятовуються читачам або слухачам.

Приклади "地球与天空" (земля і небо) ілюструють важливість антитези в створенні контрастів, які є ключовими в ряді мовних та культурних виражень. Ці пари протилежностей визначають базові концепції та відтінки відносин у

світі, роблячи їх легко запам'ятовуваними та використовуваними як символічні вирази.

Використання антитези для створення контрастів у такий спосіб допомагає підсилити сенс та емоційний вплив висловлювань, зробити їх більш привабливими для читачів та слухачів, а також підсилити запам'ятовуваність висловленого.

В традиційній китайській філософії, особливо в таоїзмі та конфуціанстві, ідея протилежностей, які взаємодіють та утворюють гармонію, є важливою.

Принцип "єдинство протилежностей" або "єдинство протилежностей у взаємодії" (кит. 一分为二; yīfēn wéi èr) вказує на те, що в протилежностях може бути досягнуто гармонічне співіснування.

Це відображає ідею того, що у світі існують протилежності, але вони необхідні для збереження балансу.

Символіка антитези може виявлятися в різних аспектах китайської культури, включаючи мову, мистецтво, філософію та літературу.

Антитетичні концепції часто використовуються для передачі глибоких філософських ідей і підкреслення гармонії в протилежностях.

Також уже часто використовуються пари протилежностей для вираження філософських та культурних ідей. Ця концепція відома як єдність протилежностей або таоїстське уявлення про інь та ян.

Інь і ян - це символи, які відображають динаміку взаємодії протилежностей та рівновагу в природі та всесвіті.

Інь (чорний) представляє темряву, жіночий аспект, пасивність, тоді як ян (білий) представляє світло, чоловічий аспект, активність.

У єдності цих протилежностей виявляється гармонія та баланс.

Пари протилежностей, такі як світло-тьма, добро-зло, життя-смерть, не лише відображають філософські принципи, але також впливають на культурний підтекст китайської літератури, мистецтва та інших аспектів життя.

Ця ідея є важливим елементом китайського сприйняття світу і визначає спосіб розуміння взаємодії різних сил у природі та суспільстві.

Паралельне протиставлення протилежностей часто призводить до створення виразних та контрастних образів, що роблять текст більш привабливим для читачів.

Естетика в тексті може виникати з гармонійного поєднання інформації та виразності мови.

Антитеза, створюючи контраст та привертаючи увагу до протилежних сторін питання, робить текст цікавим та змушує читача більше замислюватися над представленою інформацією.

Крім того, такий стиль написання може покращити запам'ятовуваність тексту, оскільки контрастні пари протилежностей створюють яскраві точки фокусу та роблять важливі ідеї більш виразними.

Такий текст має більше шансів залишитися в пам'яті читача та викликати його емоційний відгук.

Антитеза, створюючи контраст та протиставлення ідей, може стимулювати розвиватися читачів.

Коли читач стикається з протилежностями, це може викликати його інтерес і заохочувати розглядати різні аспекти питання.

Через протиставлення протилежностей читач вимушений думати, аналізувати та висловлювати свої власні думки.

Такий підхід до написання може стати інструментом для активного вивчення та збагачення розумового досвіду.

Отже, антитеза, крім того, що робить текст цікавим та естетичним, також може викликати в читача бажання вивчати нові поняття, розглядати різні точки зору і розвивати свій розум.

Дослідження функцій антитези є важливим аспектом вивчення стилістичних та літературних засобів.

Розуміння того, як використовується антитеза, дозволяє глибше вдаватися в специфіку мовлення автора, його засоби виразності та інтенції.

Антитеза може слугувати не лише літературною фігурою, а й мовним інструментом для створення вражаючих контрастів, виразних образів та виклику різних емоцій у читачів.

Розглядання та аналіз функцій антитези сприяє глибшому розумінню того, як мовні засоби використовуються для досягнення певних ефектів в літературі та текстах загалом.

Перша функція антитези – це **контрастування**.

Антитеза викликає увагу читача до різниці між об'єктами або концепціями та робить цю різницю особливо виразною.

Це не лише засіб виразності, але і спосіб наголосити суперечності, важливі для розуміння тексту читачем.

Антитеза, відображаючи протилежності, не тільки робить текст цікавішим, але й надає можливість для аналізу та рефлексії. Розглядання обох сторін аспекту допомагає зрозуміти комплексність питання та може сприяти знаходженню компромісу або вирішенню проблеми.

В цілому, антитеза, яка визначає контраст, може викликати у читача бажання розглядати питання з різних поглядів і сприяти конструктивному розумінню проблеми.

Цей підхід особливо важливий у контексті аргументативних текстів чи ситуацій, де важливо розглядати різні точки зору. Антитези дозволяють визначати ключові протилежності і робити діалог між різними позиціями більш насиченим та об'ємним.

Це може сприяти не лише розумінню протилежних аргументів, але і виробленню власного ставлення до представлених ідей.

Друга функція – **акцентування уваги**.

Шляхом створення контрастів і протиставлення протилежностей антитеза привертає увагу читача до ключових елементів тексту.

Ця фігура мови робить певні аспекти більш виразними та виділяє їх від решти тексту.

За допомогою антитези можна підкреслити важливі ідеї, протиставляючи їх альтернативам.

Це дозволяє авторові спрямовувати увагу читача на конкретні аспекти теми, надаючи їм особливий зміст чи емоційний заряд. Акцентування уваги забезпечує ефективніше сприйняття ідей та робить текст більш запам'ятовуваним.

Третя – **функція емоц. впливу на читача.**

Коли протилежності конфронтуються в тексті, це може викликати різноманітні емоції у читачів.

Антитеза допомагає створити напруження та динаміку у тексті, що залучає увагу читача і викликає його емоційний відгук.

За допомогою протиставлення протилежностей можна акцентувати на емоційно насичених аспектах теми чи створювати конфліктні ситуації, що робить читання цікавим та захоплюючим.

Емоційний вплив антитези може бути різноманітним, залежно від того, як вона використовується в конкретному контексті. Відчуття контрасту та протиставлення може сильно впливати на читача і надавати тексту глибший емоційний зміст.

Четверта функція – **емоційний вплив на аудиторію.**

1) Антитеза може створювати напруження та драматичність, що збільшує емоційний вплив тексту або виступу (якщо говоримо саме про виступ на аудиторію).

2) Протиставлення протилежностей може викликати різні емоційні реакції у аудиторії, такі як зацікавлення, здивування, захоплення чи співчуття.

3) Антитеза може підсилити емоційний заряд певних ідей або концепцій, роблячи їх більш виразними та емоційно насиченими.

4) Використання антитези допомагає визначити емоційний контекст тексту, виступу або обговорення, що робить його більш привабливим та емоційно залучаючим.

5) Антитеза може служити інструментом для привертання уваги аудиторії до емоційно значущих моментів або конфліктів у тексті.

Всі ці аспекти допомагають створювати текст, який не лише передає інформацію, але й сприяє емоційному відгуку та взаємодії із читачами чи слухачами.

Антитеза в текстах китайської і української мов:

1) у китайській мові вирази антитези можуть виникати за допомогою протиставлення ідей у рамках одного речення чи у контексті конкретного виразу;

2) українська мова може використовувати антитетичні пари слів, де протилежність ідей виражена через протиставлення антонімів;

3) китайські публіцисти можуть використовувати синоніми для того, щоб розширити зміст і підкреслити певну ідею;

4) українські автори часто користуються антитезою, яка дозволяє створювати контраст та виділяти протилежні поняття;

5) у публіцистичних текстах культурний контекст може впливати на вибір стилістичних засобів. Наприклад, певні аспекти китайської культури можуть впливати на використання конкретних стилістичних елементів;

6) антитеза в китайських публіцистичних текстах може використовуватися для порівняльного аналізу складних соціальних та політичних питань;

7) в українських текстах антитеза може використовуватися для створення ефективної аргументації та контрастного висвітлення ключових ідей.

Порівнюючи використання антитези в обох мовах, можна виявити, як ця стилістична фігура служить різноманітним цілям у відповідних культурних і мовних контекстах.

Заперечення протилежності.

Часто буває те, що під час опису будь-яких властивостей особистості людини або характеристик предмета або явища, виникає необхідність виключення протилежної якості для того, аби уникнути непорозуміння.

Такий використання антонімів для невизначених явищ є цікавим стилістичним прийомом, спрямованим на створення певного ефекту або враження у читачів.

В даному випадку, назвавши товар "недорогим", а потім уточнюючи, що він "не дуже дешевий", автор може намагатися донести ідею, що товар має певну якість чи особливості, які роблять його вартісним, навіть якщо ціна не є надто низькою.

Цей підхід дозволяє створити нюансоване враження та надає тексту більш глибокий сенс.

Автор може використовувати антитезу для того, щоб виробити в читачів специфічний ефект невизначеності або конфлікту в оцінці товару.

Такий прийом може бути ефективним, оскільки він залучає увагу і стимулює читача докладніше розглядати ідею, яку висловлює автор.

Ця функція антонімів у мовленні (заперечення контрастного якості) може використовуватися тоді, якщо автор хоче вказати на пересічність, буденність того чи іншого предмета або явища. Схожий прийом придатний і для вираження безликоності літературного героя.

На питання "які стилістичні функції антонімів?" можна відповісти таким чином: вони застосовуються для обмеження тимчасових і просторових рамок. Як правило, таке їх вживання підкреслює тривалість якої-небудь дії, великий розмір території або різноманітність чого-небудь.

Оксюморон.

Це грецьке слово можна перекласти українською мовою як "дотепно-безглузде". Цей стилістичний засіб допускає одночасне використання непоєднаних понять для позначення одного і того ж предмета.

Це фігура мови, яка використовується для поєднання двох суперечливих або протилежних за значенням слів для створення ефекту внутрішньої суперечливості чи нев'язки.

Таке поєднання слів може виглядати протирічливо, але воно використовується з метою враження, створення емоційного чи художнього висловлювання.

Наприклад:

已婚单身汉

(Yǐ hūn dānshēnhàn)

одружений холостяк;

结束的开始

(Jiéshù de kāishǐ)

початок кінця.

Важливою особливістю оксюмору є те, що він викликає суперечливі або невідповідні враження в слухачів чи читачів.

Це може бути використано для створення гумористичних ситуацій або для підкреслення абсурдності або парадоксальності певних ідей.

Щодо антонімічності, справді, слова в оксюморонах можуть бути лише умовно називатися антонімами, оскільки їхня суперечливість полягає в їхньому несподіваному або протирічливому поєднанні, а не в справжній протилежності значень.

Каламбур.

Каламбур - це словесний жарт, який ґрунтується на подвійному чи багатозначному використанні слів або виразів.

Каламбури часто використовують гру слів, їх звучання та значення для створення гумористичного ефекту.

Також часто використовуються для створення легкої, гумористичної атмосфери або для надання тексту або виступу елемента несподіваності та жартівливості.

Каламбури, або словесні жарти, можуть існувати в різних мовах, включаючи китайську.

В китайській мові каламбури можуть базуватися на звучанні слів, тонованих різним чином, або на схожості вимови різних слів.

Однак, оскільки китайська мова має багато однаково вимовляючих слів, але з різними значеннями, існує багато можливостей для створення каламбурів.

Ось приклад каламбуру в китайській мові:

У китайській мові каламбури можуть виникати за рахунок подібності звучання слів. Наприклад:

"蘋果" (píngguǒ) означає "яблуко", а "平過" (píngguò) означає "помилково пропустити". Таким чином, висловлювання "我蘋果平過了一顆機會" (Wǒ píngguǒ píngguòle yī kē jīhuì) може звучати, ніби "Я втратив одну можливість, щоб яблуко".

Хоча китайські каламбури можуть виглядати інакше і використовувати різні мовні прийоми, схожість в звучанні слів є основною ідеєю за їхнім створенням.

3.2. Структурні особливості антонімії у китайській та українській мовах

За структурою антоніми в українській мові поділяються за такими параметрами:

- 1) за подібністю кореневих морфем: різнокореневі та однокореневі;
- 2) за кількістю складових: двокомпонентні, трикомпонентні, чотирикомпонентні;
- 3) за кількістю кореневих морфем: прості та складні компоненти.

Окремі особливості:

1) морфологічна протиставленість: деякі антоніми можуть мати спільні корені чи визначники, але вони відрізняються за префіксами, суфіксами чи закінченнями. Приклад: "долати" та "подолати";

2) антоніми як основа для творення нових слів: антоніми можуть використовуватися для творення нових слів за допомогою префіксів чи суфіксів. Наприклад, "розсмішити" – "розсмішливий";

3) фразеологічні вирази: антоніми часто входять в фразеологічні вирази та ідіоми, де вони утворюють стійкі словосполучення з особливим значенням. Наприклад, "гаряче-холодне".

Антонімія в українській мові глибоко вплетена в її лексичну та граматичну структуру, відображаючи протиставлення протилежних понять.

В китайській мові існують як односкладові, так і багатоскладові антоніми.

Односкладові антоніми визначаються однією лексемою, яка має протилежне значення. Наприклад:

冷 - 热 (холодний – гарячий)

大- 小 (великий – малий)

日-月 (сонце – місяць)

Багатоскладові антоніми складаються з декількох лексем, які разом утворюють протилежні значення.

1) У антонімів спостерігається ідентична будова, і вони складаються з елементів, що протилежні за значенням. Наприклад:

上升 - 落下 (підніматися – опускатися).

2) В антонімах має місце схожість у структурі, де один з компонентів є спільним, а інший протилежний за значенням. Наприклад:

大声- 低声 (голосно – тихо).

3) У антонімах виявляється відмінність у структурі, де їх компоненти, розглядані окремо, не є прямими протилежностями один одного. Наприклад:

拥护者 - 敌人 (друг – ворог).

4) У антонімах виявляється відмінність у структурі, де їх компоненти, розглядані окремо, не є прямими протилежностями один одного. Наприклад:

无产阶级 - 资产阶级 (пролетаріат – буржуазія).

Висновки до 3 розділу

Антоніми можуть виконувати різні стилістичні функції в тексті, залежно від авторських намірів.

1) Антоніми можуть використовуватися для створення конструктивної організації тексту, допомагаючи утримувати логічну структуру та послідовність ідей. Наприклад, використання антонімів може вказувати на протилежності або контрастні аспекти обговорюваного поняття, що допомагає читачеві краще розуміти текст та авторські наміри.

2) Антоніми можуть використовуватися для виділення та підкреслення контрастів у характерах героїв твору. Це дозволяє автору створювати більш живі та різноманітні образи персонажів, підсилюючи їхні взаємодії та конфлікти.

3) Антоніми можуть виступати як уточнюючі елементи, які надають більше точності або ясності висловленим ідеям. Використання протилежних слів може допомагати визначати межі понять та уникати непорозумінь.

Антитеза в текстах китайської і української мов:

1) у китайській мові вирази антитези можуть виникати за допомогою протиставлення ідей у рамках одного речення чи у контексті конкретного виразу;

2) українська мова може використовувати антитетичні пари слів, де протилежність ідей виражена через протиставлення антонімів;

3) китайські публіцисти можуть використовувати синоніми для того, щоб розширити зміст і підкреслити певну ідею;

4) українські автори часто користуються антитезою, яка дозволяє створювати контраст та виділяти протилежні поняття;

5) у публіцистичних текстах культурний контекст може впливати на вибір стилістичних засобів. Наприклад, певні аспекти китайської культури можуть впливати на використання конкретних стилістичних елементів;

б) антитеза в китайських публіцистичних текстах може використовуватися для порівняльного аналізу складних соціальних та політичних питань;

7) в українських текстах антитеза може використовуватися для створення ефективної аргументації та контрастного висвітлення ключових ідей.

Багатоскладові антоніми складаються з декількох лексем, які разом утворюють протилежні значення.

1) У антонімів спостерігається ідентична будова, і вони складаються з елементів, що протилежні за значенням.

2) В антонімах має місце схожість у структурі, де один з компонентів є спільним, а інший протилежний за значенням.

3) У антонімах виявляється відмінність у структурі, де їх компоненти, розглядані окремо, не є прямими протилежностями один одного.

4) У антонімах виявляється відмінність у структурі, де їх компоненти, розглядані окремо, не є прямими протилежностями один одного.

ВИСНОВКИ

Антонімія є важливим аспектом мови і семантики. Вона допомагає виражати протилежності та контрасти в значеннях слів, що в свою чергу розширює можливості виразності та точності у використанні мови. Як ми вже зазначили, антонімія може мати складну природу через значну протилежність з одного боку та тісні семантичні зближення з іншого.

Дослідження антонімії допомагає розуміти, як мова виражає та відображає протилежності та як це впливає на сприйняття мовлення. Підходи до розуміння антонімії можуть різнитися за визначеними нормами, але вивчення цього явища допомагає розкрити сутність мовної та мовленнєвої системи.

Антонімія як унікальна мовна універсалія відображає важливість цього явища в мовленні та висловлює його роль у вираженні протилежностей та контрастів у мові.

Антоніми дійсно виникають у зв'язку з потребою вираження протилежностей, що істотно для розширення можливостей комунікації. Їх функція в мовленні полягає в тому, щоб надати мові точність та виразність, відтінити смислові відмінності між словами та концепціями.

Антонімія, як ви вказали, проникає у всі аспекти номінації та стає важливою частиною мовної системи. Вона сприяє багатогранності та гнучкості мови, дозволяючи виражати різноманітні відтінки значень та емоцій.

Дані дослідники вивчали та досліджували явище антонімії: (М. П. Кочерган (2014)), лексикології (Л. А. Лисиченко (1977), В. М. Русанівський (1988)) та стилістики (А. П. Коваль (1986), Л. І. Мацько (2004), О. Д. Пономарів (2000)), а також як окремий тип семантичних відношень (Н. М. Бобух (2009), В. В. Василенко (1999), Н. М. Векуа (2006), Н. В. Журавель (1981), В. С. Калашник (2001), М. С. Ковальчук (2007), В. І. Кононенко (2015), О. О. Тараненко (2004), В. А. Чабаненко (2002)). Також китайські дослідники: Гао Цін-ци (2011), Сунь Лян-мін (2007), Вей Цзянь-гун (1978).

У китайській мові в антонімічні пари можуть вступати прикметники, дієслова, іменники та прислівники, не можуть – числівники та більшість займенників.

В українській мові в антонімічні пари можуть вступати прикметники, іменники, прислівники, прийменники та дієслова.

Антонімія грає важливу роль у мовленні і літературі, призводячи до створення різноманітних ефектів і виразності в текстах. Ось кілька аспектів, які вказують на важливість антонімії:

1) ефекти виразності в мовленні: використання антонімічних пар додає виразності і контрасту мовленню. Це дозволяє авторам створювати насичені та емоційно заряджені висловлювання;

2) риторичний ефект в прислів'ях та ідіомах: багато прислів'ї та ідіом містять антонімічні відношення, що робить їх більш запам'ятовуваними та інтригуючими;

3) фігури мови, такі як оксюморон, антитеза та іронія: антонімія є ключовою у створенні таких літературних фігур як оксюморон (сполучення протилежних понять, наприклад, "гірке солодке"), антитеза (протиставлення ідей у близьких частинах висловлення) та іронія;

4) створення контрастів: використання антонімічних слів допомагає вирізняти та виділяти контраст між концепціями, що робить мовлення більш насиченим і виразним.

Як ми визначили раніше, протиставлення понять у вигляді антонімів є важливим мовним механізмом, який допомагає точніше виражати і визначати значення слів. Давайте розглянемо деякі ключові моменти вашого опису:

1) протиставлення в мові: протиставлення мовних елементів є системним відношенням, що розглядається у межах мовної системи;

2) парність та поняттєва відмінність: акцентується парна природа антонімії, де кожне поняття має свою протилежність, що допомагає у вираженні відмінностей у явищах та предметах;

3) лексичне значення та лінгвістична система: вказано на те, що антонімічність є характеристикою лексичного значення слів та важливою складовою лінгвістичної системи;

4) осмислення протилежності: підкреслено, що осмислення протилежностей допомагає у більш точному визначенні значення слів та їхньому місці в системі мови.

Дослідження антонімів є важливою галуззю лінгвістики, оскільки вони показують структурні та семантичні особливості мови. Різні дослідники досліджують антоніми з різних точок зору.

Л.М. Полюга зосереджується на структурних аспектах антонімів української мови, що може включати їхню будову та взаємозв'язок.

Ю.Д. Апресян, Н.Д. Арутюнова, Дж. Лайонз, Л.А. Лисиченко, О.О. Тараненко звертають увагу на семантичні аспекти антонімічних слів української мови, що вказує на вивчення значень та концепцій, які вони виражають.

Китайські мовознавці, такі як Гао Цін-ци (2011), Сунь Лян-мін (2007) і Вей Цзянь-гун (1978), зосереджують свої дослідження на функційних та структурних аспектах антонімії. Це може включати аналіз того, як антоніми використовуються в мовленні та як вони взаємодіють між собою структурно.

Наукові дослідження О.О. Тараненка та Л.А. Лисиченко в яких розглядаються антонімічні слова, що можуть мати декілька значень. Їхні роботи є важливим внеском у розуміння природи мови та її виразових можливостей.

В роботах В.С. Калашника та Є.М. Міллера вивчається антонімічна специфіка фразеологічних одиниць. Це є цікавим напрямком, оскільки фразеологізми часто мають свої власні особливості у вираженні антонімічних відношень.

Для дослідження теми стилістичних і структурних особливостей антонімії у китайській та українській мовах ми використали такі методи: описовий, метод суцільної вибірки, метод кількісного аналізу та граматичний аналіз.

Завдяки описовому методу ми визначили теоретичні засади вивчення антонімії в цілому, а також у китайській і українських мовах.

Метод суцільної вибірки допоміг нам знайти потрібну інформацію в таких антонімічних словниках як “汉语反义词词典” 张庆云 та “Повний словник антонімів української мови” Л.М. Полюги. А саме антонімічні пари, на основі яких ми будемо розглядати стилістичні і структурні особливості антонімії у китайській та українській мовах у третьому розділі.

Грамматичний аналіз використовується у нашій роботі для виявлення стилістичних і структурних особливостей у китайській і українській мовах.

Антоніми можуть виконувати різні стилістичні функції в тексті, залежно від авторських намірів.

1) Антоніми можуть використовуватися для створення конструктивної організації тексту, допомагаючи утримувати логічну структуру та послідовність ідей. Наприклад, використання антонімів може вказувати на протилежності або контрастні аспекти обговорюваного поняття, що допомагає читачеві краще розуміти текст та авторські наміри.

2) Антоніми можуть використовуватися для виділення та підкреслення контрастів у характерах героїв твору. Це дозволяє автору створювати більш живі та різноманітні образи персонажів, підсилюючи їхні взаємодії та конфлікти.

3) Антоніми можуть виступати як уточнюючі елементи, які надають більше точності або ясності висловленим ідеям. Використання протилежних слів може допомагати визначати межі понять та уникати непорозумінь.

Дослідження вказує на деякі ключові аспекти антонімічних відносин і визначає їх характеристики. Давайте розглянемо деякі важливі аспекти, які ви підкреслили:

1) антонімічні відношення утворюються між поняттями, які логічно взаємосумісні та мають спільну лексичну і граматичну парадигму. Це обмеження допомагає забезпечити логічність і зрозумілість антонімічних пар;

2) антоніми визначаються як протилежність, де дві або більше лексеми є протилежними. Це протиставлення становить основу для використання антонімів в мовленні;

3) антонімічні відношення найчастіше виникають між прикмет. Це вказує на те, що ці слова особливо властиві протилежність за характеристиками. Це може стосуватися різних параметрів, таких як розмір, колір, смак тощо;

4) основна функція антонімів робить їх корисними для вираження конкретних семантичних відмінностей між словами навіть без залежності від контексту.

Це все вказує на глибоке розуміння антонімічних відносин і їхню роль у структурі та функціонуванні мови.

Антитеза в текстах китайської і української мов:

1) у китайській мові вирази антитези можуть виникати за допомогою протиставлення ідей у рамках одного речення чи у контексті конкретного виразу;

2) українська мова може використовувати антитетичні пари слів, де протилежність ідей виражена через протиставлення антонімів;

3) китайські публіцисти можуть використовувати синоніми для того, щоб розширити зміст і підкреслити певну ідею.

4) українські автори часто користуються антитезою, яка дозволяє створювати контраст та виділяти протилежні поняття;

5) у публіцистичних текстах культурний контекст може впливати на вибір стилістичних засобів. Наприклад, певні аспекти китайської культури можуть впливати на використання конкретних стилістичних елементів;

6) антитеза в китайських публіцистичних текстах може використовуватися для порівняльного аналізу складних соціальних та політичних питань;

7) в українських текстах антитеза може використовуватися для створення ефективної аргументації та контрастного висвітлення ключових ідей.

Багатоскладові антоніми складаються з декількох лексем, які разом утворюють протилежні значення.

1) У антонімів спостерігається ідентична будова, і вони складаються з елементів, що протилежні за значенням.

2) В антонімах має місце схожість у структурі, де один з компонентів є спільним, а інший протилежний за значенням.

3) У антонімах виявляється відмінність у структурі, де їх компоненти, розглядані окремо, не є прямими протилежностями один одного.

4) У антонімах виявляється відмінність у структурі, де їх компоненти, розглядані окремо, не є прямими протилежностями один одного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Бацевич, Ф. С. (2011). *Вступ до лінгвістичної прагматики*: підручник. К. : ВЦ Академія, С. 304.

Бацевич, Ф. С. (2007). *Комунікативні перемоги і поразки Євгенія Рафаловича: комплексний аналіз комунікативних ситуацій / Стежками Франкового тексту. Комунікативні, стилістичні та лексикографічні виміри роману Перехресні стежки*. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, С. 11–59.

Бацевич, Ф. С. (2010) *Нариси з лінгвістичної прагматики: монографія*. Львів : ПАІС, С. 336.

Бацевич, Ф. С. (2008) *Проблеми і термінологічний апарат сучасної лінгвістичної прагматики*. Вісник Національного університету Львівська політехніка. – № 620. Проблеми української термінології. Львів: Видавництво Національного університету Львівська політехніка, С. 250–253.

Бацевич, Ф. С. (2004). *Словник термінів міжкультурної комунікації*. К.: Довіра, 2007. – 205 с. 24. Бацевич Ф. С. Смысл: сутність і сфери вияву в мові / Флорій Бацевич / Вісник Львів. ун-ту. Сер. Філол. Вип. 34. Ч. 1, С. 346–353.

Близнюк, О. О. (2006). *Лінгвістичні гештальти абстрактних сутностей життя – смерть (на матеріалі українських паремій)*. Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Філологія. К. : Вид. центр КНЛУ. Т. 9, № 2, С. 60–67.

Бобух, Н. М. (2009). *Антоніми в українській поетичній мові ХХ століття: структурно-семантичний, функціонально-стилістичний і лексикографічний аспекти*. К, С. 36.

Бобух, Н. М. (2007). *Антоніми в українській поетичній мові: моногр.* Полтава : РВЦ ПУСКУ, С. 321.

Бойко, Н. І. (2005). *Українська експресивна лексика: семантичний, лексикографічний і функціональний аспекти* : монографія. Ніжин : ТОВ Видавництво Аспект-Поліграф, С. 552.

- Булаховський, Л. А. (1955). *Нариси с загального мовознавства*. К. : Рад. Школа, С. 442.
- Василенко, В. А. (1999). *Функціонування синонімів і антонімів*. Х, С. 217.
- Векуа, Н. В. (2006). *Антонімія як лексико-семантичне явище*. Дивослово. – ґ 3, С. 47–54.
- Векуа, Н. В. (2006). *Антонімія якісних прикметників у сучасній українській мові*. К., С. 230.
- Голікова, Н. С. (2014). *Семантичні та прагматичні маркери контекстуальних антонімів у художньо-літературному дискурсі*. Дослідження з лексикології і граматики української мови: зб. наук. пр. / за ред. І. С. Попової. Дніпропетровськ: Видавець Біла К. О. Вип. 15, С. 177–185.
- Донець, М. М. (2008). *Комунікативно-прагматичний аспект явища оцінної енантіосемії*. Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць. Х. Вип. 25, С. 160–166.
- Донець, М. М. (2009). *Внутрішня конотативна антонімія мовних одиниць у дискурсі сучасної української преси*. Х, С. 220.
- Дуденко, О. В. (2002). *Номінативна та комунікативна природа українських паремій*. Умань, С. 218.
- Дуденко, О. В. (2001). *Українські паремії як автосеманти народнодискурсивного мовлення*. Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць. Харків : ХДПУ. Вип. 6, С. 67–72.
- Журавель, Н. В. (1981). *Засіб експресії – антонімія*. Культура слова. К. : Наук. думка. – Вип. 20, С.32–35.
- Засекіна, Л. В. Засекін С. В. (2002). *Вступ до психолінгвістики: Навчальний посібник*. Острог: Видавництво Національного університету Острозька академія, С. 168.
- Калашник, В. С. (2001). *Словник фразеологічних антонімів української мови*. К. : Довіра, С. 284.
- Коваль, В. П. (1986). *Експресивне використання антонімів в художньому мовленні*. Українська мова і література в школі.– ґ4, С. 15–21.

Кочерган, М. П. (1979). *Лексична сполучуваність і антонімія*. Мовознавство. – ф 5, С. 28–37.

Кочерган, М. П. (2004). *Опозиція*. Українська мова: Енциклопедія. Друге видання. К. : Укр. Енциклопедія, С. 438–439.

Кочерган, М. П. (1980). *Слово і контекст (Лексична сполучуваність і значення слова)*. Львів : Вища школа, С. 184.

Лисиченко, Л. А. (1976). *Антоніми в сучасній українській мові*. Українська мова і література в школі. – ф 1, С. 26–33.

Лисиченко, Л. А. (1977). *Лексикологія сучасної української мови. Семантична структура слова*. Харків : Вища школа, С. 113.

Мовчан, Д. В. (2010). *Шляхи актуалізації прагматичного потенціалу антонімів (на матеріалі іменників сучасної німецької мови)*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, С. 201–204.

Мовчан, Д. В. (2012). *Семантичний та функціонально-прагматичний аспекти антонімії іменників сучасної німецької мови*. Херсон, С. 20.

Перцова, І. В. (2004). *Роль контекстуальної антонімії у смисловій побудові слова в поезії*. Література в контексті культури. Дніпропетровськ. Вип. 14, С. 197–202.

Полюга, Л. М. (2001). *Про антоніми та їх використання*. Словник антонімів української мови. К. : Вища школа, С. 8–24.

Полюга, Л. М. (1999). *Словник антонімів української мови*. К. : Довіра, С. 275.

Пономарів, О. Д. (2000) *Стилістика української мови*. К. : Вища шк, С. 462.

Селіванова, О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава : Довкілля-К, С. 712.

Семак, Л. А. (2014). *Семіотичний підхід до вивчення лексичної синоніміки в сучасній жіночій прозі*. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу “Києво-Могилянська академія”]. Сер. : Філологія. Мовознавство. Т. 221, Вип. 209, С. 85– 88.

Тараненко, К. В. (2014). *Асоціативний експеримент як метод дослідження прагматики антонімів української мови*. Дослідження з лексикології і граматики української мови: зб. наук. пр. / за ред. І. С. Попової. Дніпропетровськ: Видавець Біла К. О. –Вип. 15, С. 79–87.

Тараненко, К. В. (2012). *Асоціативний експеримент як метод дослідження прагматичного потенціалу антонімів української мови* *Nauki i prakty* Познань, С. 145–148.

Тараненко, К. В. (2012). *Дослідження прагматичного значення антонімів української мови (психосемантичний підхід)*. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго. Вип. 17. Ч. 1, С. 48–53.

Тараненко, К. В. (2016). *Категорії маскулінності та фемінності в антонімії української мови*. *Одеський лінгвістичний вісник* : зб. наук. праць / [гол. ред. Н. В. Петлюченко] ; Національний університет “Одеська юридична академія”. Випуск 8. Одеса : Видавничий дім “Гельветика”, С. 108–113.

Тараненко, К. В. (2012). *Лінгвопрагматичний аналіз типу мовної особистості*. *Український смисл* : наук. зб. за ред. проф. І. С. Попової. – Дніпропетровськ : Ліра, 2016, С. 310–319. 42. Тараненко К. В. *Методи дослідження прагматичної інформації антонімів української мови*. *Наукові записки. Серія Філологічна*, Острог: Видавництво Національного університету Острозька академія. Вип. 24, С. 274–277.

Тараненко, К. В. (2012). *Оцінна прагматична інформація антонімів української мови*. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. Серія: лінгвістика і літературознавство: міжвуз. зб. наук. ст.; [гол. ред. В. А. Зарва]. Бердянськ: БДПУ. Вип. XXVI. Ч. 3, С. 341–347.

Тараненко, К. В. (2015). *Прагмалінгвістичне дослідження індивідуальної мовленнєвої поведінки (на матеріалі антонімічної системи української мови)*. *Одеський лінгвістичний вісник* : зб. наук. праць / [гол. ред. Н. В. Петлюченко] ; Національний університет “Одеська юридична академія”. Випуск 6. Одеса : Видавничий дім “Гельветика», С. 109–113.

Тараненко, К. В. (2013). *Прагмалінгвістичний аналіз антонімів у поезії Сергія Жадана*. Мова і культура. (Науковий журнал). К. : Видавничий дім Дмитра Бураго. – Вип. 16. – Т.І (163), С. 224–229.

Тараненко, К. В. (2015). *Прагматика антонімії дейксису*. Наукові праці: науково-методичний журнал. – Вип. 243. Т. 255. Серія: Філологія. Мовознавство. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, С. 88–91.

Тараненко, К. В. (2014). *Прагматична інформація антонімів української мови*. Zbiór raportów naukowych. Aktualne naukowe badania. Od teorii do praktyki (30.03.2014 – 31.03.2014) Warszawa, S. 92–93.

Тараненко, К. В. (2012). *Прагматичний аспект структури значення антонімів української мови*. Актуальні проблеми української лінгвістики : теорія і практика : Зб. наукових праць. Вип. 25. К. : Видавничо-поліграфічний центр Київський університет, С. 177–185.

Тараненко, К. В. (2014). *Прагматичний вплив на адресата засобами антонімічної системи української мови*. Український смисл : наук. зб. за ред. проф. І. С. Попової. Д. : Ліра, С. 93–110.

Тараненко, К. В. (2012). *Прагматичний компонент антонімів української мови*. Семантика мови і тексту: матеріали XI Міжнародної наукової конференції. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, С. 596–598.

Тараненко, К. В. (2013). *Прагматичні особливості антонімії прози Ліни Костенко*. Літературний процес: структурно-семіотичні площини : матер. Всеукр. наук. конф. / МОНмолодьспорт України; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка : ред. колегія : Бондарева О. Є., Єременко О. В., Буніятова І. Р. [та ін.]. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, С. 199–202.

Тараненко, К. В. (2011). *Семантико-прагматичні особливості антонімів української мови*. Дослідження з лексикології і граматики української мови: [Зб. наук. пр.] / За ред. проф. А. М. Поповського. Д.: Вид-во Дніпропетровського нац. ун-ту. Вип. 10, С. 260–267.

Тараненко, К. В. (2015). *Семантичні та прагматичні ознаки антонімії*. Український смисл : наук. зб. / за ред. проф. І. С. Попової. Дніпропетровськ : ТОВ “Роял Принт”, С. 111–120.

Тараненко, К. В. (2011). *Структурно-семантичні та прагматичні особливості фразеологічної антонімії*. Збірка наукових праць за матеріалами Всеукраїнської наукової конференції – Українська наукова думка. Випуск 2. К.: НАІРІ, С. 18–19.

Тараненко, К. В. (2012). *Теорія протилежності та антонімічності як лексико-семантичних категорій*. Український смисл. – т. 2. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський національний університет, С. 149–157.

Тараненко, К. В. (2012). *Трансакційний аналіз у дослідженні прагматичної інформації антонімів української мови*. Наукові записки. Серія —Філологічна. Острог: Видавництво 140 Національного університету Острозька академія. Вип. 29, С. 200–202.

Тараненко, О. О. (1997). *Розвиток антонімічних відношень у багатозначних словах*. Українська мова і література в школі. – т. 1, С. 32–39.

Chlebda, W. (1980). *O ogólnej i szczególnej formule antonimii leksykalnej*. Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu. Filologia rosyjska XVII. Opole, S. 13–21

Leech, G. N. (1993). *Principles of Pragmatics*. N.Y. : Longman, P. 250.

McNeil, D. (1970). *The Acquisition of Language*. N.Y, P. 346.

Noble, C. (1952). *An Analysis of meaning*. Psychological Review. – V. 59, P. 38–52.

Osgood, Ch. (1966). *Dimensionality of the semantic space for communication Via facial expressions*. Scand. J. of psychology. – т. 1, P. 7–11.

Pozner, R. (1980). *Semantics and Pragmatics of Sentence Connectives in Natural Language*. Speech Act Theory and Pragmatics. Dordrecht, P. 34–82.

陈青青. (2011). 反义关系的分类及其逻辑基础. 河北北方学院学报 (社会科学版). 27(3), 26-30.

董晓敏. (2005). “名词+形容词”估量短语. 世界汉语教学. 73(3), 76-82.

段少敏. (2009). 英汉语反义词对比研究. *湖北大学学报* (哲学社会科学版), 36(5), 122-125.

韩菁菁. (2011). 中国学生反义词类型习得特点基于中国学生英语口语语料库的研究. *江苏科技大学学报*, 11(4), 29-32.

郝玲. (2006). 谈反义词“深/浅”的不对称现象及解释. *现代语*, (5), 20-22.

景晓玉. (2013). 反义词中语义标记研究再思考. *现代语文*, (7), 18-21.

谢光娇. (2012). 浅谈英语中的反义词与反义关系. *文学界*, (6), 77-79.

周清海. (2002). 新加坡华语变异概说. *中国语文*, (6), 508-514.

詹务本, 吴琼. (2012). 浅析反义词的不对称性. *南昌教育学院学报(文学艺术)*, 27 (10), 39-40.

摘要

语言系统关系的重要表现之一就是其要素的对立。概念总是成对出现。每个概念都包含其对立面，这是基于同一现象（质量、属性、状态、运动等）内的差异。

反义词是词语词汇意义的特殊特征，是客观世界事物和现象差异和矛盾的具体语言反映。理解这种对比有助于更准确地确定单词的含义、它们的关系以及它们在语言词汇系统中的位置。

反义词是词之间基于词义相反的范式关系之一。这是所有自然语言的特征。这种理解在大量词汇学著作中得到表达，将反义现象描述为语言主格单元之间某种特定类型的关系，作为特定语言词汇构成系统性的体现。

该作品的相关性在于其重点研究汉语和乌克兰语中的反义现象。由于需要开发一种新方法来定义中文和乌克兰语反义词的文体和结构特征，因此该研究主题的相关性也得到了加强。

在语言学中，专门研究反义词的著作很少，我们对两种语言中反义词的功能和文体特征仍然没有完整的了解。而且，这些特征还没有足够清晰的描述，这给反义词分析带来了相当大的困难。近年来，整个语言学理论越来越倾向于反义词。在这个方向上工作的科学家的注意力集中在反义词对的研究和建模上。

反义词是属于同一词性但具有相反含义的单词。反义词基于现实的本质特征，反映了逻辑上相反的概念和语言上的反义词含义，因此人们在学习汉语时可能会遇到一定的困难。

这项工作的目的是确定中文和乌克兰语反义词的文体和结构特征。

既定目标涉及解决以下任务：

- 批判性地分析科学文献并为汉语和乌克兰语言学中的反义词研究制定理论规定；
- 阐明中文和乌克兰语反义词的主要表达方式；
- 开发中文和乌克兰语反义词研究的综合方法；
- 识别中文和乌克兰语反义词的文体和结构特征。

研究对象是汉语和乌克兰语中的反义现象。

研究的主题是汉语和乌克兰语的反义词对。

本研究的材料是反义词词典以及国内外研究人员的著作，涉及一般反义词以及中文和乌克兰语的反义词。即张庆云的《汉语反义词词》和 L.M.的《乌克兰语反义词全词典》。

研究方法。为了研究这个主题，我们使用描述性方法来确定一般反义词研究以及中文和乌克兰语反义词研究的理论基础；搜索所需信息时采用的连续抽样方法；定量分析的方法使得得出结论以及语法分析成为可能，以识别中文和乌克兰语反义词的文体和结构特征。

科学新颖之处在于对汉语和乌克兰语反义词的文体和结构特征的研究和比较。

这项工作的理论意义在于增加了一般反义词以及中文和乌克兰语反义词的知识量。

这项工作的现实意义在于，在分析材料的基础上所做的观察和概括可以用于进一步研究汉语和乌克兰语的文体和结构特征。工作成果可用于教育学科教学过程中：《汉语文体学》、《汉语理论语法》、《汉语词汇学》、《乌克兰语理论语法》。研究的正文和主要结论可用作撰写方法建议、教科书和培训手册的材料。

结构。该著作由引言、三章、结论、总结和参考文献列表组成。作品量为 80 页。

引言证实了研究主题的相关性，制定了目标和任务，明确了研究的对象、主题、方法、材料，概述了所获得结果的科学性和实用性新颖性，指出了其批准的形式和结构工作。

第一章批判性地总结了现代语言学反义研究的主要理论规定。研究了欧洲和东方科学传统中反义词的实现以及汉语和乌克兰语中反义词的表达方式；所获得的结果被系统化，以便进一步用于教育目的。

第二章介绍了汉语和乌克兰语反义词研究的主要现代方法；开发了两种语言的反义词分析的复杂方法。

第三章对汉语和乌克兰语反义词的文体和结构特征进行了识别和分析。

结论总结了所进行的研究结果，并概述了在此问题框架内进一步科学研究的展望。